

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Інститут Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра економіки і права

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ Шермет О. О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2021 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Заїнчковський А. О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2021 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

зі спеціальності 051 «Економіка»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»

на тему: «Шляхи підвищення рентабельності підприємства»

(на прикладі ПрАТ «Оболонь»)

Виконав: здобувач 5 курсу, групи 2

_____ Костюк Вікторія Вадимівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Рябенко Володимир Володимирович _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____ _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній роботі немає запозичень із праць інших авторів без відповідних посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2020 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут Економіки і управління
Кафедра Економіки і права
Освітній ступінь Бакалавр
Спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва)
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки і права

Заїнчковський А. О.

«19» жовтня 2020 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Костюк Вікторія Вадимівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Шляхи підвищення рентабельності підприємства (на прикладі ПрАТ «Оболонь»)

керівник роботи Рябенко Володимир Володимирович

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «19» жовтня 2020 року № 843-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 1 лютого 2021 року,

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні акти України, монографії, посібники, підручники, наукові статті відповідно до обраної теми, фінансова та статистична звітність за 2015-2018 роки ПрАТ «Оболонь», мережа Інтернет.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ, Розділ 1. Економічна сутність рентабельності підприємства, Методика розрахунку рентабельності підприємства, Класифікація факторів, що впливають на рівень підприємства; Розділ 2. Характеристика економічної діяльності ПрАТ «Оболонь», Аналізи динаміки показників ПрАТ «Оболонь»; Розділ 3 Проблеми ефективного підвищення рентабельності підприємства, Обґрунтування скорочення адміністративного персоналу з метою підвищення рентабельності підприємства на ПрАТ «Оболонь», Прогнозування змін рентабельності на ПрАТ «Оболонь», Висновки, Перелік використаних джерел, Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу

Характеристика майнового стану ПрАТ «Оболонь», Розрахунок показників майнового стану підприємства на ПрАТ «Оболонь», Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Оболонь», Показники ліквідності ПрАТ «Оболонь», Показники платоспроможності ПрАТ «Оболонь, Аналіз показників рентабельності реалізованої продукції, Аналіз рентабельності капіталу.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Рябенко Володимир Володимирович		
II	Рябенко Володимир Володимирович		
III	Рябенко Володимир Володимирович		

7. Дата видачі завдання 19 жовтня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	27.10.2020 р	виконано
2	Написання розділу 1	16.11.2020 р.	виконано
3	Робота над розділом 2	14.12.2020 р	виконано
4	Підготовка розділу 3	15.01.2021 р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником дипломної роботи	20.01.2021 р.	виконано
6	Проходження перевірки на антиплагіат		виконано
7	Попередній захист дипломної роботи	27.01.2021 р	виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	01.02.2021 р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту		виконано
10	Захист дипломної роботи	15.02.2021 р.	виконано

Здобувач

(підпис)

Костюк В.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Рябенко В.В.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційну роботу виконано на тему: «Шляхи підвищення рентабельності підприємства (на прикладі ПрАТ «Оболонь»)». У роботі проаналізовані фінансовий стан підприємства, його рентабельність, шляхи підвищення рентабельності на прикладі ПрАТ «Оболонь» за допомогою двох методів: скорочення адміністративних витрат та співпраця з торговими мережами задля зменшення собівартості продукції.

У першому розділі розкрито поняття «рентабельність», проаналізовано його важливість аналізу для підприємства, висвітлено фактори зовнішнього та внутрішнього впливу, які впливають на рентабельність підприємства.

Другий розділ висвітлив фінансово – економічний стан ПрАТ «Оболонь» за звітні періоди. Проведено аналіз чинників, які впливають на фінансову стійкість підприємства. Також розраховано рентабельність підприємства у звітних періодах та проведено аналогію одне відповідно одного.

Третій розділ розповідає про шляхи вирішення проблем, які виникли на ПрАТ «Оболонь» задля збільшення рентабельності підприємства та ефективність даних заходів.

Дипломний проєкт складається зі вступу, 3 розділів, висновків та рекомендацій, додатків. Робота викладено на 96 сторінках друкованого тексту, містить 19 рисунків, 17 формул, 22 таблиці.

Ключові слова: РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ, ФАКТОРИ, АНАЛІЗ.

ANNOTATION

Qualification work was performed on the topic: "Ways to increase the profitability of the enterprise (on the example of PJSC "Obolon ")". The paper analyzes the financial condition of the enterprise, its profitability, ways to increase profitability on the example of PJSC "Obolon" using two methods: reducing administrative costs and cooperation with retail chains to reduce production costs.

The first section reveals the concept of "profitability", analyzes its importance of analysis for the company, highlights the factors of external and internal influence that affect the profitability of the enterprise.

The second section highlighted the financial and economic condition of Obolon PJSC for the reporting periods. The analysis of the factors influencing financial stability of the enterprise is carried out. The profitability of the enterprise in the reporting periods was also calculated and an analogy was made accordingly.

The third section tells about the ways to solve the problems that have arisen at PJSC "Obolon" to increase the profitability of the enterprise and the effectiveness of these measures.

The diploma project consists of an introduction, 3 sections, conclusions and recommendations, appendices. The work is presented on 96 pages of printed text, contains 19 figures, 17 formulas, 22 tables.

Key words: PROFITABILITY, EFFICIENCY, INCREASING PROFITABILITY, FACTORS, ANALYSIS.

АННОТАЦИЯ

Квалификационную работу выполнено на тему: «Пути повышения рентабельности предприятия (на примере ЗАО «Оболонь»)). В работе проанализированы финансовое состояние предприятия, его рентабельность, пути повышения рентабельности на примере ЗАО «Оболонь» с помощью двух методов: сокращение административных расходов и сотрудничество с торговыми сетями для уменьшения себестоимости продукции.

В первой главе раскрыто понятие «рентабельность», проанализированы его важность анализа для предприятия, освещены факторы внешней и внутренней воздействия, влияющие на рентабельность предприятия.

Второй раздел осветил финансово - экономическое положение ЗАО «Оболонь» за отчетные периоды. Проведен анализ факторов, влияющих на финансовую устойчивость предприятия. Также рассчитан рентабельность предприятия в отчетных периодах и проведения аналогии одно соответствию друга.

Третий раздел рассказывает о путях решения проблем, возникших на ЗАО «Оболонь» для увеличения рентабельности предприятия и эффективность данных мероприятий.

Дипломный проект состоит из введения, 3 глав, выводов и рекомендаций, приложений. Работа изложена на 96 страницах печатного текста, содержит 19 рисунков, 17 формул, 22 таблицы.

Ключевые слова: РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ, ЭФФЕКТИВНОСТЬ, УМНОЖЕНИЕ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ, ФАКТОРЫ, АНАЛИЗ.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1 Економічна сутність рентабельності підприємства.....	7
1.2 Методика розрахунку показників рентабельності підприємства.....	10
1.3 Класифікація факторів, що впливають на рівень рентабельності.....	15
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПрАТ «ОБОЛОНЬ»	21
2.1 Характеристика економічної діяльності ПрАТ «Оболонь»	21
2.2 Оцінка фінансово – економічного стану ПрАТ «Оболонь»	28
2.3 Аналіз динаміки показників рентабельності ПрАТ «Оболонь»	39
Висновки до розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ НА ПрАТ «ОБОЛОНЬ»	50
3.1 Проблеми ефективного підвищення рентабельності в сучасних умовах та шляхи їх вирішення.....	50
3.2 Обґрунтування скорочення адміністративного персона з метою підвищення рентабельності підприємства на ПрАТ «Оболонь».....	52
3.3 Співпраця з торговими мережами як напрям підвищення рентабельності ПрАТ «Оболонь».....	58
3.4 Прогнозування змін рентабельності на ПрАТ «Оболонь» в умовах реалізації запропонованих заходів.....	64
Висновки до розділу 3.....	68
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	74
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні ринкові відносини через розширення прав підприємств з точки зору фінансово – економічної діяльності диктують про важливість якісного та систематичного аналізу стану підприємств, оцінки ліквідності та рентабельності, конкурентоспроможності та фінансової стійкості.

На даний момент перед керівниками підприємств стоїть не легке завдання: в умовах сучасності (бідності, політичної незлагодженості, корупції, інфляції тощо) втримати свої позиції та примножувати прибуток від діяльності, шляхом збільшення рентабельності підприємства.

Показник рентабельності підприємства найповніше характеризує чи є ефективним господарська діяльність, які у майбутньому матиме дана сфера діяльності і чи є дане підприємство джерелом підвищення суспільного доброту та фінансової стабільності.

Тим паче, не тільки зовнішні фактори суттєво впливають на рентабельність підприємства. Більшість вітчизняних виробників відзначаються недосконалістю або ж взагалі відсутністю системного управління процесом прибутку та збільшення рентабельності підприємства.

Тож дана робота направлена на вирішення проблем управління процесом формуванню прибутком та збільшенню рентабельності підприємства, завдяки матеріально – технічному забезпеченню виробничого процесу, підвищенню якості та конкурентоспроможності продукції, розширенню обсягів діяльності.

Процес формування та використання прибутку, а особливо збільшення рентабельності підприємства під впливом трансформації економіки до ринкових засад має ряд особливостей.

Тому в наш час є актуально поглиблено дослідити питання системи управління підприємством, що направлена на підвищення рентабельності дано об'єкту з метою стабільного розвитку з подальшим отриманням прибутку.

Теоретичними основам визначення економічної сутності рентабельності підприємства присвячені наукові праці А. Сміта [16], Д. Рікардо [16], К. Маркса [16], Й. Шумпетера [16], П. Самуельсона [16], Е. Чемберлена [16] та ін.

Розвитку окремих положень теорії прибутку рентабельності підприємств присвячено роботи таких вітчизняних вчених, як І. А. Бланка [15], В. І. Блонської [14], А. М. Герасимовича [14], У. Я. Груздевича [22], О. М. Тридіда [23], С. С. Стецюка [20], А. В. Череп [21], М. Ф. Огійчука [18], О. В. Олійника [19], О. О. Юшкевича [17] та ін.

Однак, у зв'язку зі змінами умов розвитку економіки і функціонування бізнесу з'являються нові проблеми і нові можливості, що, в свою чергу, вимагає проведення додаткових досліджень і виявлення нових поглядів на чинники, котрі впливають на процес управління прибутковості підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретико – методичних положень та практичних рекомендацій щодо процесу збільшення рентабельності ПрАТ «Оболонь» з метою підвищення стабільності його діяльності.

У процесі дослідження було поставлено та вирішено такі завдання:

- 1) розкрито економічну суть рентабельності підприємства;
- 2) визначено зовнішні та внутрішні фактори впливу на рентабельність підприємства;
- 3) обговорено систему показників оцінки рентабельності підприємства;
- 4) здійснено фінансово-економічний аналіз діяльності ПрАТ «Оболонь»;
- 5) проведено аналіз рівня та динаміки рентабельності ПрАТ «Оболонь»;
- 6) розглянуто напрями удосконалення управління задля підвищення рентабельності ПрАТ «Оболонь»;

Об'єктом дослідження є процес підвищення рентабельності з метою примноження прибутку та фінансової стабільності на ПрАТ «Оболонь».

Предметом є сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до процесу управління збільшення рентабельності на ПрАТ «Оболонь» з метою підвищення примноження прибутку та фінансової стабільності.

Методи дослідження. Під час написання бакалаврської роботи були використані традиційні способи та засоби економічного аналізу, а саме: наукового узагальнення, порівняння, групування, індукція, дедукція математичної статистики (при обробці статистичних даних за звітний період).

Також застосовувалась обробка матеріалів з використанням сучасних комп'ютерних технологій, зокрема, пакету прикладних програм Microsoft Office.

Наукова новизна полягає у подальшому обґрунтуванні та розробці теоретичних положень та методичних рекомендацій в питаннях поліпшення процесу управління збільшення рентабельності на підприємстві.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці та застосуванні заходів з підвищення рентабельності діяльності підприємства.

Кваліфікаційну роботу викладено на 96 сторінках. Вона містить 19 рисунків, 22 таблиці, 17 формул.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність рентабельності підприємства

Саме поняття «рентабельність» походить від слова «*rentabel*» – тобто, прибутковий, дохідний. Виходячи з цього, рентабельність це прибутковість.

Одне з центральних місць у ринковій системі господарювання належить рентабельності. Показник рентабельності є головний через обмеженість ресурсів підприємства, як виробничих та і фінансових. Тобто, основне питання при діяльності підприємства це: отримання максимального прибутку при цьому звести до мінімуму затрати.

Це питання розкрито у багатьох працях видатних вчених – економістів, як І.О. Бланк, В.Ф. Гапоненко, І.І. Нагорна, М.Д. Білик. Серед сучасних вітчизняних вчених – дослідників у цій сфері виокремлюють В.О. Мец, О.В. Павловську, П.Я. Попович.

У кожного із видатних людей різні погляди на термінологія «рентабельності», тому доцільно є їх систематизувати:

- 1) Базелінська О.Я. визначає рентабельність як співвідношення отриманого ефекту (дохід, прибуток) з наявним чи вже використаними ресурсами [1];
- 2) на думку Савицької Г.В. рентабельність – ступінь доходності, вигідності, прибутковості бізнесу [2];
- 3) Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. визначають рентабельність як рівень прибутковості у відсотках. При цьому підприємство є рентабельним, якщо доходи від реалізації продукції (послуг, робіт) повністю покривають затрати виробництва і в цей час надають прибуток як забезпечує безперебійне та нормальне функціонування підприємства [2].

З усього вище сказано можна зробити висновок, що рентабельність – це показник, який характеризує рівень ефективності використання прибутку, отриманого як результат діяльності підприємства.

В залежності від того з чим зіставляють прибуток, розрізняють три групи показників рентабельності:

1) витратні показники рентабельності, які характеризують дохідність понесених витрат;

2) ресурсні показники рентабельності, які визначаються як відношення чистого прибутку, прибутку від звичайної діяльності до оподаткування до вартості активів (капіталу) або їх складових;

3) дохідні показники рентабельності, які розраховуються як відношення валового прибутку, прибутку від операційної діяльності, чистого прибутку до чистого доходу від реалізації [3].

Синонімами рентабельності є дохідність та прибутковість. Рентабельним підприємством вважається тоді, коли отримало надлишок над витратами на виробництва того чи іншого продукту у вигляді доходу.

Значення показника рентабельності полягає у наступному:

1) збільшення рентабельності на будь – якому підприємстві є основною метою в ринковій економіці, що у свою чергу сприяє фінансової стійкості підприємства;

2) рентабельність є основним показником оцінки ефективності підприємства;

3) збільшення рентабельності надає більших шансів на виживання підприємства у ринковій економіці;

4) для власників підприємств ментальність як показник характеризує привабливість даного виду бізнесу в ринковій економіці [4].

Існує значна кількість альтернативних рентабельності критеріїв оцінки економічної ефективності підприємства. Основні з них систематизовано у рисунку 1.1.

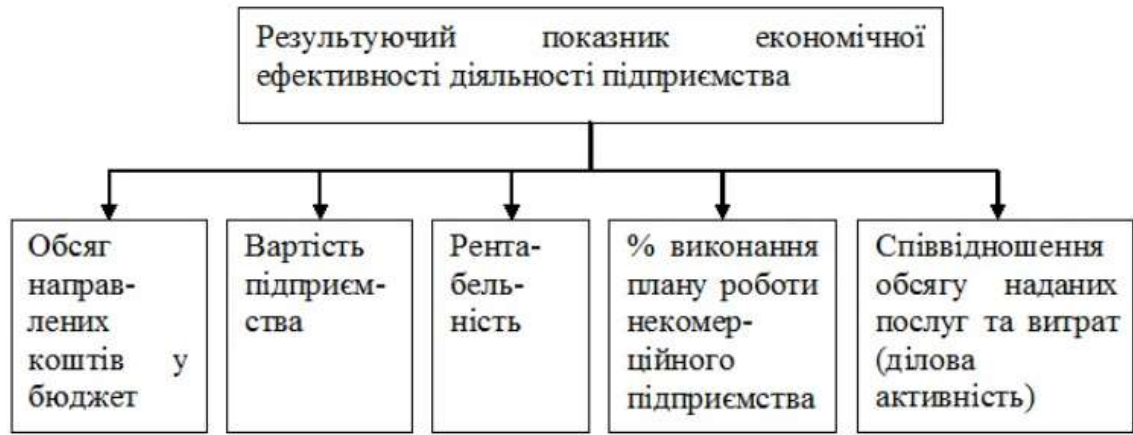

Рис. 1.1 Альтернативні критерії оцінки економічної ефективності діяльності підприємства

Може бути використаний показник вартості підприємства. Наприклад, зростання вартості акцій, яке не завжди пов'язане із збільшенням рентабельності підприємства, свідчить про підвищення економічної ефективності.

Як вказує Саленко О.В. критеріями ефективності можуть бути співвідношення доходу(наданих послуг) підприємства до затрачених ресурсів [5].

Наприклад, такий показник актуальний для комунальних підприємств. Якщо підприємство належить державі, то економічною ефективністю може вважатися сума коштів, що спрямовується до Державного та місцевих бюджетів, тобто це не лише прибуток, що спрямовується на виплату дивідендів власнику (державі), а й сума податкових та неподаткових платежів.

Якщо свою діяльність проводить некомерційна організація, то критерієм економічної ефективності, на нашу думку, може бути виконання певного поставленого перед організацією плану в умовах обмежених економічних ресурсів.

Тобто критерії ефективності роботи суб'єкта господарювання можуть бути різними, а тому важливо враховувати при обранні конкретних інтересів різних учасників економічних відносин [5].

Проте більшість суб'єктів господарювання, які діють на ринку, є комерційними організаціями, які націлені на отримання прибутку. В таких

умовах природно саме показник рентабельності виступає основним критерієм ефективності роботи підприємства.

Місце рентабельності як показника економічної ефективності діяльності підприємства у системі однорідних категорій представлено на рисунку 1.2.

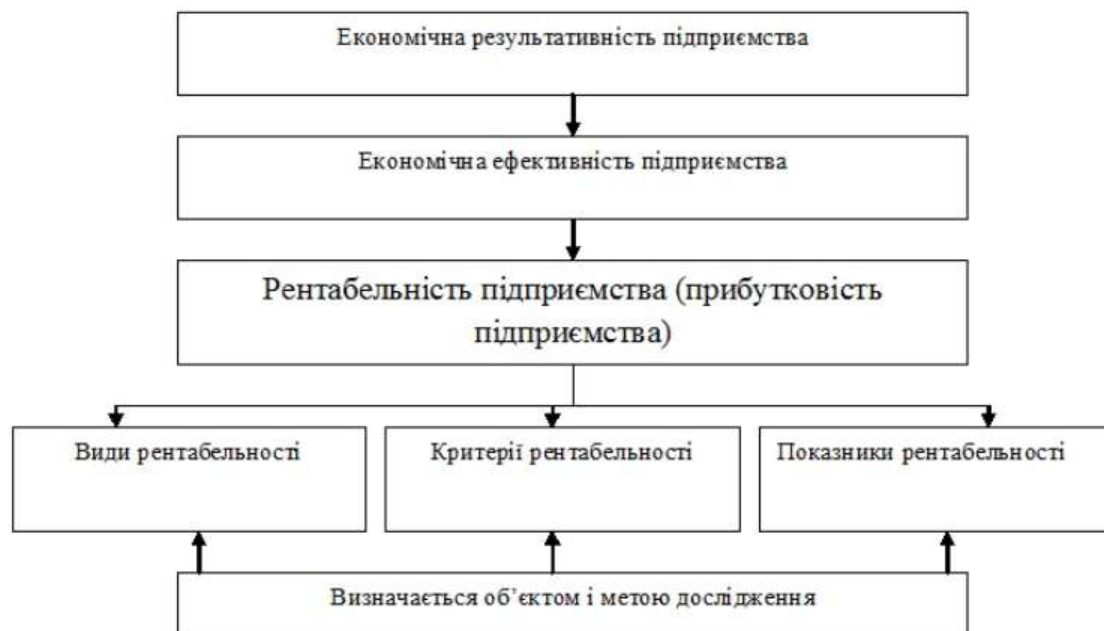

Рис. 1.2 Місце рентабельності як показника економічної ефективності діяльності підприємства у системі однорідних категорій

Отже, рентабельність – це показник економічної ефективності виробництва, що ілюструє кінцеві результати його господарської діяльності.

В даних умовах ринкової економіки гострим питанням є знаходження шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції, при цьому зменшуючи затрати та збільшення доходу від виробництва, що і буде сприяти підвищенню рентабельності підприємства.

1.2. Методика розрахунку показників рентабельності підприємства.

Показники рентабельності відображають співвідношення прибутку підприємства і факторів, які є передумовами виникнення прибутку.

Показники рентабельності характеризують прибутковість підприємства, а також групують згідно інтересів учасників економічного процесу. Між собою вони різняться за змістом та метою розрахунку.

Тож, показники рентабельності об'єднують у декілька груп:

- 1) показники, що характеризують рентабельність капіталу та його складових;
- 2) показники, що характеризують рентабельність активів та їх складових;
- 3) показники, що характеризують рентабельність витрат та інвестицій;
- 4) – показники, що характеризують рентабельність реалізації (рис. 1.3).

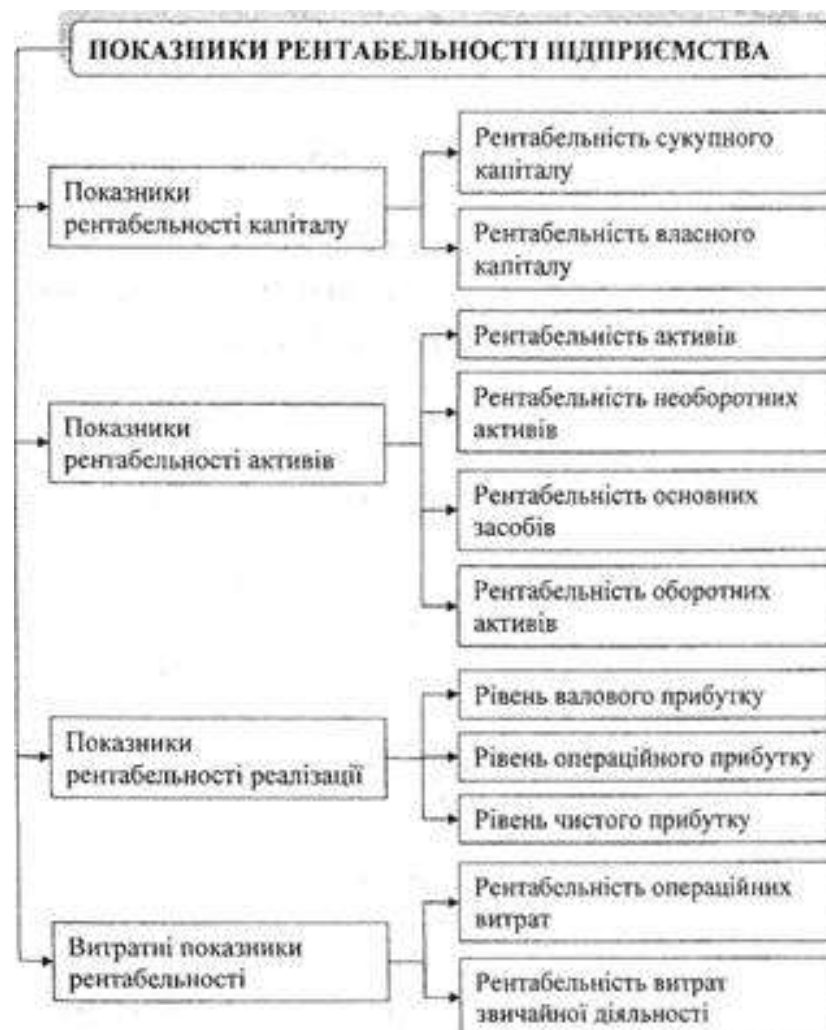

Рис. 1.3 Показники рентабельності підприємства

Зазначені вище показники можуть розраховуватися з використанням: валового прибутку; прибутку від операційної діяльності; прибутку до оподаткування; чистого прибутку.

Ефективність використання капіталу, задіяного в господарській діяльності підприємства, оцінюють за допомогою таких основних показників: рентабельності сукупного капіталу; рентабельності власного капіталу.

Рентабельність сукупного капіталу (P_K) обчислюється як процентне відношення чистого прибутку до середньої за період вартості сукупного капіталу підприємства за формулою:

$$P_K = \frac{\text{ЧП}}{K} \times 100\%, \quad (1.1)$$

де ЧП – чистий прибуток підприємства за період (рік);

K – середня за період (середньорічна) вартість капіталу підприємства [7].

Рентабельність власного капіталу ($P_{вк}$) обчислюється як процентне відношення чистого прибутку за рік до середньорічної величини власного капіталу за формулою:

$$P_{вк} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} \times 100\%, \quad (1.2)$$

де ВК – середньорічна вартість власного капіталу підприємства [7].

Рентабельність власного капіталу уособлює відсоток прибутковості власного капіталу і є критерієм ефективності використання активів, що характеризується наступними показниками:

- 1) рентабельність активів;
- 2) рентабельність необоротних активів;
- 3) рентабельності основних засобів;
- 4) рентабельності оборотних активів.

Рентабельність активів (P_A) визначається як відношення чистого прибутку до середньої за період (середньорічної) вартості активів за формулою:

$$P_A = \frac{\text{ЧП}}{A} \times 100\%, \quad (1.3)$$

де A – середня за період (середньорічна вартість активів підприємства [7].

Рентабельність необоротних активів (P_{HA}) обчислюється як процентне відношення чистого прибутку до середньої за період (середньорічної) вартості необоротних активів за формулою:

$$P_{HA} = \frac{ЧП}{HA} \times 100\%, \quad (1.4)$$

де HA – середня за період (середньорічна вартість необоротних активів [7]).

Рентабельність основних засобів ($P_{OЗ}$) обчислюється як процентне відношення чистого прибутку до середньої за період (середньорічної) вартості основних засобів (за первісною вартістю) за формулою:

$$P_{OЗ} = \frac{ЧП}{OЗ} \times 100\%, \quad (1.5)$$

де $OЗ$ – середня за період (середньорічна) вартість основних засобів [7].

Рентабельність оборотних активів (P_{OA}) обчислюється як процентне відношення прибутку від операційної діяльності до середньорічної величини оборотних активів за формулою:

$$P_{OA} = \frac{ЧП}{OA} \times 100\%, \quad (1.6)$$

де **$ОП$** – прибуток від операційної діяльності за період (рік);

OA – середня за період (середньорічна вартість оборотних активів підприємства [7]).

Показники рентабельності реалізації включають:

- 1) рівень валового прибутку;
- 2) рівень прибутку від операційної діяльності;
- 3) рівень чистого прибутку.

Рівень валового прибутку ($P_{ВП}$) визначається як процентне відношення валового прибутку до чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за відповідний період за формулою:

$$P_{ВП} = \frac{ЧП}{ВП} \times 100\%, \quad (1.7)$$

де $ВП$ – валовий прибуток підприємства;

$ЧД$ – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) [7].

Рівень прибутку від операційної діяльності ($P_{ОД}$) обчислюється як процентне відношення прибутку від операційної діяльності до чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за відповідний період за формулою:

$$P_{ОД} = \frac{ЧП}{ОД} \times 100\%, \quad (1.8)$$

Рівень чистого прибутку ($P_{ЧД}$) розраховується як процентне відношення чистого прибутку до чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за відповідний період і розраховується за формулою:

$$P_{ЧД} = \frac{ЧП}{ЧД} \times 100\%, \quad (1.9)$$

До складу основних витратних показників рентабельності належать:

- 1) рентабельність операційних витрат;
- 2) рентабельність витрат звичайної діяльності [7].

Рентабельність операційних витрат ($P_{ОВ}$) характеризує ефективність витрат, пов'язаних з операційною діяльністю. Для розрахунку цього показника використовується формула:

$$P_{ОВ} = \frac{ОП}{ОВ} \times 100\%, \quad (1.10)$$

де **ОВ** – витрати операційної діяльності (сума собівартості реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг та поточних операційних витрат) за період [7].

Високе значення цього показника свідчить про те, що підприємство має добре налагоджений операційний процес (виробництва та реалізації продукції, товарів, виконання робіт, надання послуг), а отже, постійне джерело доходів.

Показник **рентабельності діяльності ($PД$)**, який узагальнює прибутковість зазначених видів діяльності (операційної, фінансової та інвестиційної) та визначається за формулою:

$$PД = \frac{ПОД}{ВД} \times 100\%, \quad (1.11)$$

де $ПОД$ – прибуток до оподаткування;

$ВД$ – сукупні витрати діяльності [7].

Формування сукупності показників для аналізу рентабельності підприємства встановлюються в залежності від поставлених перед аналітиком завдань, наприклад:

- 1) оцінити ефективність продажу продукту;
- 2) оцінка ефективності використання капіталу на підприємстві;
- 3) доцільність зростання обсягів капіталу тощо.

Отже, показники рентабельності є відносними характеристиками, які відображають фінансові результати та ефективність діяльності підприємства. Доцільність аналізу завдяки даним показникам під час аналізу специфіки підприємства, його життєвого циклу та масштаби діяльності підприємства.

Результати дають відповідь на стандартний перелік питань, що пов'язане з фінансовим та управлінським рішенням, як наслідок підвищення конкурентоспроможності підприємства.

1.3. Класифікація факторів, що впливають на рівень рентабельності.

Підвищення рентабельності підприємства залежить від великого спектра факторів. Ці фактори класифікують задля того аби показники, які прийняті для оцінки ефективності виробництва були очищенні від зовнішніх та побічних впливів чинників.

Завдяки класифікації можна змоделювати діяльність підприємства, здійснити пошук внутрішньогосподарських резервів тим самим підвищити ефективність виробництва.

Фактори, які впливають на підвищення рентабельності виробництва бувають:

- 1) внутрішні – зміна обсягів виробництва, собівартість продукції, політика, ціноутворення, якість та асортимент продукції, ефективність використання ресурсами і т.д.;

- 2) зовнішні – інфляція, зміна кон’юнктури ринку, попит на даний вид продукції, купівельна спроможність населення, економічні та соціальні умови, тощо [8].

Моделювання факторної системи господарської діяльності підприємства ґрунтується на визначенні принципів встановленими факторами:

- 1) причинність;
- 2) специфічність;
- 3) самостійність існування;
- 4) можливість обліку та кількісного виміру.

Фактори, що впливають на фінансові результати класифікують за різними ознаками, що представлені на рисунку 1.4.

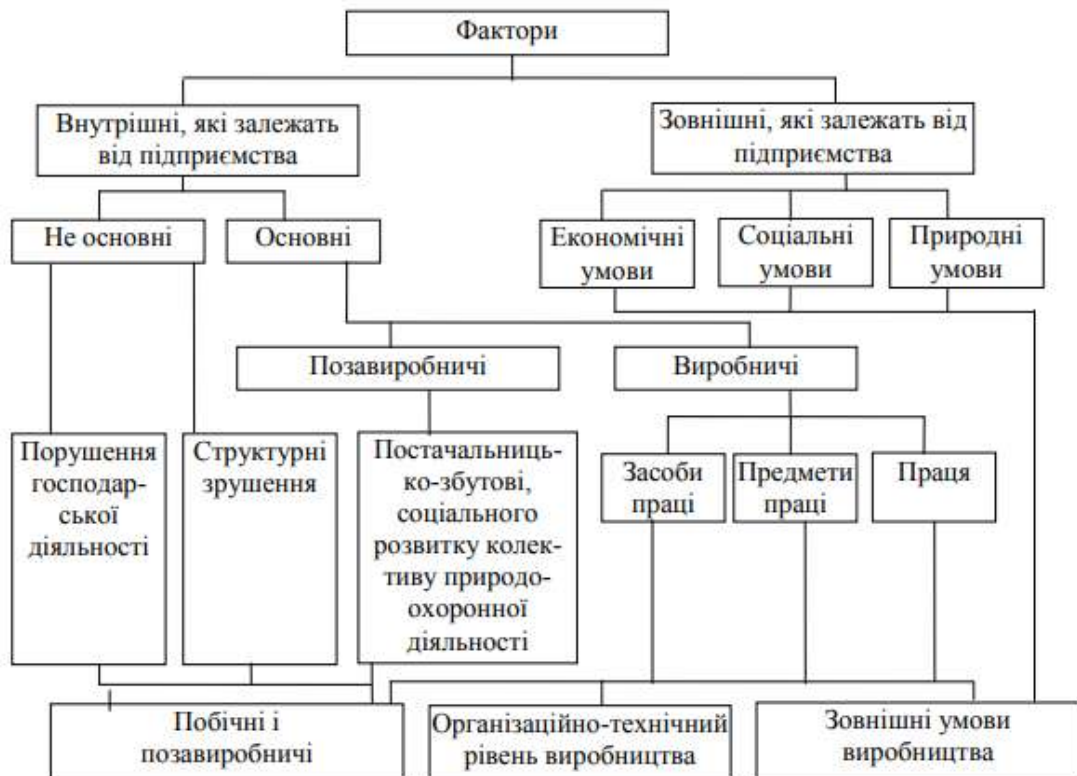

Рис. 1.4 Класифікація факторів, що визначають рівень рентабельності підприємства

Рентабельність підприємства формується під впливом групи взаємопов’язаних між собою факторів, які відповідно до свого складу здійснюють вплив на господарську діяльність підприємства, що у свою чергу

впливає на величину фінансових результатів звітного періоду. Ці фактори представлені на рисунку 1.5.

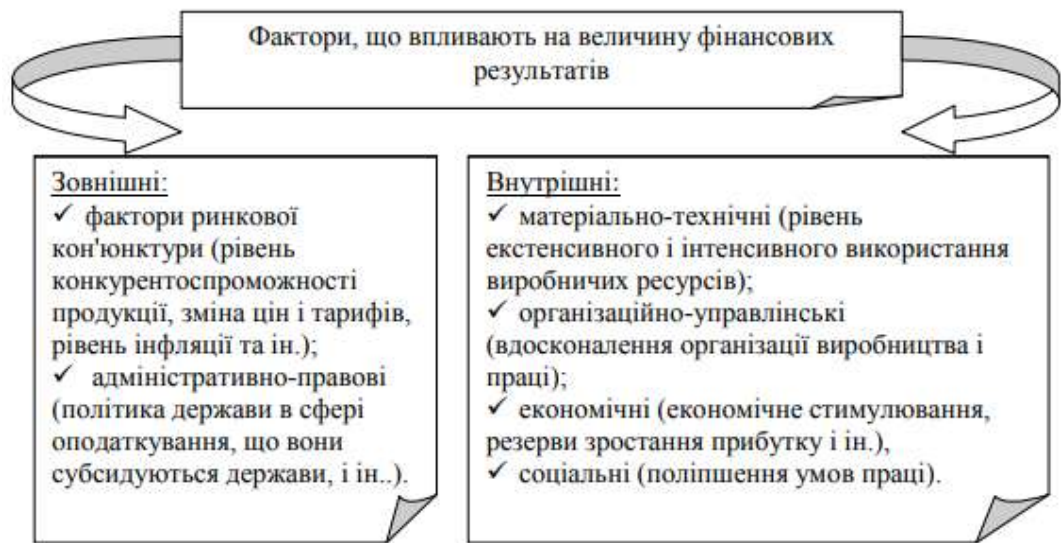

Рис. 1.5 Фактори, що впливають на величину фінансових результатів

Внутрішні фактори включають в себе чинники, які залежать від самого виробництва та колективу. До них відносять:

- 1) матеріально – технічні (застосування новітніх та економічних предметів праці, продуктивного та маловідходного технологічного обладнання, модернізація матеріально – технічної бази виробництва);
- 2) організаційно – управлінські (введення оновленого асортименту продукції та послуг, розробка стратегії та тактики розвитку підприємства на основі світових практик, інформаційна обізнаність персоналу);
- 3) економічні фактори (фінансове планування діяльності підприємства, економічне стимулювання діяльності підприємства);
- 4) соціальні фактори (підвищення кваліфікації працівників, поліпшення умов праці, винагороди та премії тощо) [9].

До зовнішніх факторів відносять ті, які не залежать від діяльності підприємства:

- 1) ринково – кон'юнктурні чинники (конкурентоспроможність підприємства, реклама для нових товарів та послуг,

зовнішньоекономічні зв'язки, зміна тарифів на ціни товарів та послуг в результаті інфляції);

2) господарсько – правові та адміністративні чинники (податки, штрафи, постанови та положення, правові акти тощо).

Внутрішні чинники діляться на:

- 1) основні – це ті, що визначають результати роботи підприємства;
- 2) неосновні – це ті, що не пов'язані з сутністю даного показника, тобто це структурні зрушення у складі продукції або ж порушення дисципліни як господарської так і технологічної [9].

У свою чергу внутрішні основні показники поділяються на:

- 1) позавиробничі фактори: організація реалізації продукції, постачання товарно – матеріальних цінностей, організація економічної та фінансової роботи, природоохоронна діяльність, соціальні умови праці;
- 2) виробничі фактори: відображають використання та наявність тих чи інших елементів виробничого процесу, які представлені на рисунку 1.6.

Рис. 1.6 Виробничі фактори, що впливають на рентабельність

Виробничі фактори впливають на рентабельність підприємства через систему показників, які відображають як обсяг і використання авансових коштів, так і величину і ефективність їх використання.

Висновки до розділу 1

Рентабельність (від нім. *rentabel* — прибутковий, корисний) — відносний показник економічної ефективності. Рентабельність комплексно відображає ступінь ефективності використання матеріальних, трудових і грошових ресурсів, а також природних багатств.

Показники рентабельності відображають співвідношення прибутку підприємства і факторів, які є передумовами виникнення прибутку.

Тож, показники рентабельності об'єднують у декілька груп:

- 1) показники, що характеризують рентабельність капіталу та його складових;
- 2) показники, що характеризують рентабельність активів та їх складових;
- 3) показники, що характеризують рентабельність витрат та інвестицій;
- 4) показники, що характеризують рентабельність реалізації.

Фактори, які впливають на підвищення рентабельності виробництва бувають:

- 1) внутрішні – зміна обсягів виробництва, собівартість продукції, політика, ціноутворення, якість та асортимент продукції, ефективність використання ресурсами і т.д.;
- 2) зовнішні – інфляція, зміна кон'юнктури ринку, попит на даний вид продукції, купівельна спроможність населення, економічні та соціальні умови, тощо

Підвищення рентабельності підприємства залежить від великого спектра факторів. Ці фактори класифікують задля того аби показники, які прийняті для

для оцінки ефективності виробництва були очищені від зовнішніх та побічних впливів чинників.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

2.1. Характеристика економічної діяльності ПрАТ «Оболонь»

Акціонерне товариство «Оболонь» створене 25 березня 1993 року в процесі приватизації державного майна Київського виробничого об'єднання по випуску пива, безалкогольних напоїв та мінеральних вод «Оболонь» шляхом викупу цього майна трудовим колективом Київського орендного підприємства

«Оболонь» та створення на базі цього майна Закритого акціонерного товариства

«Оболонь». Основними видами продукції, яку випускає корпорація «Оболонь», є пиво, безалкогольні напої, питна вода, слабоалкогольні напої, пивоварний солод. Крім цього, іншими видами діяльності є виробництво пластмасових виробів (із перероблених ПЕТ пляшок), різних продуктів агровиробництва тощо. Наразі «Оболонь» є єдиною українською корпорацією, що входить до сорока найбільших пивоварних концернів світу (за рейтингом німецького журналу Focus) [10].

У таблиці 2.1 представлені дані про місцезнаходження підприємства та його реквізити.

Таблиця 2.1

Ідентифікаційні реквізити, місцезнаходження ПрАТ «Оболонь»

Повне найменування	Приватне акціонерне товариство «Оболонь»
Скорочене найменування (за наявності)	ПрАТ «Оболонь»
Організаційно-правова форма	Приватне акціонерне товариство
Поштовий індекс	4655
Область, район	м. Київ, Оболонський р-н
Населений пункт	м. Київ
Вулиця, будинок	вул. Богатирська, 3

За порядком створення ПрАТ «Оболонь» – юридична особа

приватного права.

Залежно від середньооблікової кількості працюючих – 5283 особи – ПрАТ «Оболонь» вважається суб'єктом великого підприємництва.

Залежно від способу створення, складу та формування статутного капіталу згідно з ГКУ «Оболонь» є корпоративним підприємством, а залежно від форми власності - приватним акціонерним товариством (ПрАТ).

Організаційна структура управління корпорації «Оболонь» підпорядковується чинним нормам законодавства України та представлена на рисунку 2.1.

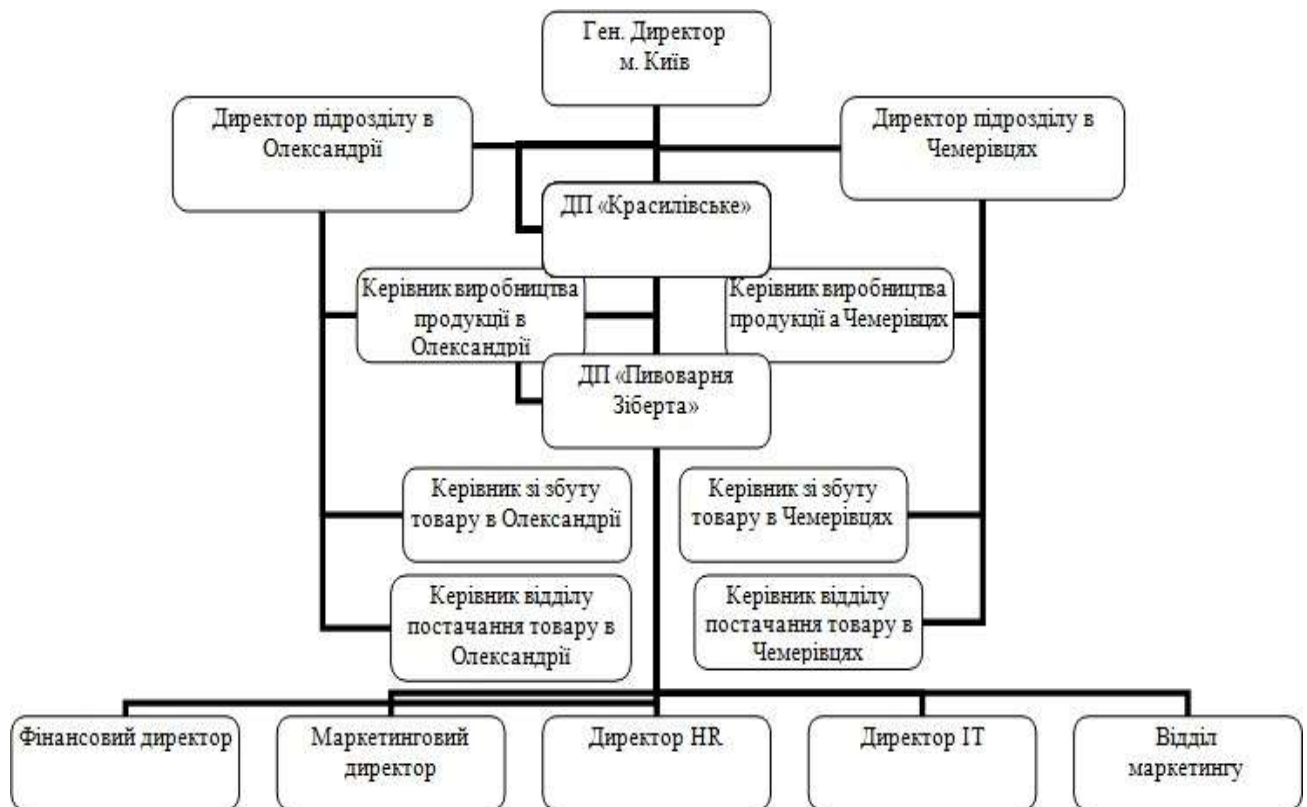

Рисунок 2.1 Структура управління ПрАТ «Оболонь»

Дана організація має змішану дивізійну організаційну систему управління, яка орієнтована як на регіони, так і на продукцію.

Керівництво поточною діяльністю ПрАТ «Оболонь» здійснює генеральний директор на основі єдиноначальності, в рамках компетенції і прав, визначених Статутом і рішенням Зборів Учасників. Він самостійно призначає

на посаду та звільняє свого заступника, комерційного директора, виконавчого директора та фінансового директора. Генеральний директор приймає на роботу і звільняє з роботи працівників Товариства, укладає з ними контракт; визначає умови оплати праці працівників Товариства, його представництв і філій. Генеральний директор має право без доручення здійснювати дії від імені Товариства [11].

Зокрема, залежно від складу статутного капіталу ПрАТ «Оболонь» спочатку було підприємством з іноземними інвестиціями, проте указано, що засновник ліквідований, а інвестиції розподілились між посадовими особами ПрАТ «Оболонь».

Основним правовим актом, який регулює діяльність даного підприємства, є Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. Для регулювання правових основ діяльності використовуються Цивільний кодекс України, закони «Про господарські товариства», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців», статут підприємства, Генеральна тарифна угода, колективний договір, інші нормативно-правові акти Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Також діяльність регулюється на основі рішень загальних зборів акціонерів, наглядової ради, правління та ревізійної комісії [11].

ПрАТ «Оболонь» відноситься до сфери матеріального виробництва харчової промисловості. Згідно Витягу з ЄДРПОУ за реєстраційним номером ГУРС_9301 ПрАТ «Оболонь» здійснює такі види діяльності за КВЕД (табл. 2.2).

Види діяльності ПрАТ «Оболонь»

Код за КВЕД	Вид діяльності
11.05.	Виробництво пива
10.91.	Виробництво кормів для тварин
10.32.	Виробництво фруктових і овочевих соків
11.01	Дистиляція, ректифікація, та змішування спиртних напоїв
11.06	Виробництво солоду
11.07	Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки

Товариство одержало ліцензії (дозволи) на окремі види діяльності:

1) надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування (крім надання послуг з перевезення) (ліцензія АЕ №189041 від 19.02.2013, видана Державною інспекцією України з безпеки на наземному транспорті (Укртрансінспекція України) безстроково);

2) виробництво алкогольних напоїв (ліцензії АЕ №297124 від 08.05.2013 та АД №074980 від 23.05.2013, видані Департаментом по контролю за виготовленням та оборотом спирту ДНА України до 08.05.2017);

3) оптова торгівля алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додавання спирту) (ліцензія АЕ №259514 від 28.07.2013, видана Департаментом по контролю за виготовленням та оборотом спирту до 28.07.2017);

4) придбання, зберігання, перевезення, відпуск прекурсорів (ліцензія №1 від 14.01.2015, видана Комітетом по контролю за наркотиками до 14.01.2021);

5) роздрібна торгівля алкогольними напоями (ліцензія АЖ №066948 від 30.06.2015, видана Головним управлінням Державної фіскальної служби у м. Києві до 04.07.2016);

б) збирання, заготівля окремих відходів як вторинної сировини (відходів полімерних, відходів гумових, у тому числі зношених шин) (ліцензія АГ №594674 від 09.08.2011, видана Міністерством екології та природних ресурсів України безстроково) [12].

ПрАТ «Оболонь» є національним виробником пива в Україні із стовідсотковим українським капіталом. Окрім позицій на пивному ринку, ПАТ «Оболонь» має різноманітний портфель безалкогольної продукції. Основними ринками збуту продукції корпорації є Україна, Молдова, Білорусь та країни Прибалтики. Галузь характеризується жорсткою конкуренцією та великим ступенем впливу цінового фактору на прийняття рішення про покупку.

Основні види сировини: ячмінь, цукор, хміль, рисова січка, кукурудзяна крупа, солод. Сировина придбається як у виробників на ринку України так і за кордоном.

Стратегія ПрАТ «Оболонь» націлена на задоволення вимог та очікувань замовників і, за рахунок цього, на утримання позиції на ринку пива та безалкогольних напоїв в умовах економічної кризи в Україні при постійній увазі до високої якості продукції, збереження навколишнього середовища, забезпечення гідних та безпечних умов праці, розвиток та професійне навчання персоналу.

З кожним роком «Оболонь» впроваджує інноваційні та енергозберігаючі технології, що покращує екологічні характеристики виробництва, мінімізує шкідливі викиди у довкілля та забезпечує ощадливе використання ресурсів. На підприємствах групи впроваджена і сертифікована система управління безпекою та гігієною праці OHSAS 18001:2007 [10].

Основні положення облікової політики ПрАТ «Оболонь»: основні засоби обліковуються за історичною (або доцільною) собівартістю, за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від знецінення [11].

У випадках коли інформація про собівартість не була доступна, керівництво використовувало оцінки, зроблені незалежними професійними оцінниками. Основою такої оцінки була справедлива вартість, яка визначається як сума, за яку актив можна було б обміняти в операції між добре обізнаними сторонами, які бажають здійснити таку операцію.

Таким чином, ПрАТ «Оболонь» є українською корпорацією, яка входить до сорока найбільших пивоварних концернів світу. ПрАТ «Оболонь» має

змішану дивізійну організаційну систему управління, яка орієнтована як на регіони, так і на продукцію, що є доволі вдалим варіантом для ведення діяльності даної компанії. Крім того, дивізійна організаційна структура в цілому відповідає умовам динамічного середовища та організаціям із великою кількістю напрямків виробництва, життєвий цикл яких відносно тривалий, а ПрАТ «Оболонь» і є саме такою організацією. Стратегія аналізованого підприємства направлена на задоволення вимог та очікувань замовників, утримання позиції на ринку пива та безалкогольних напоїв в умовах економічної кризи в Україні завдяки постійній увазі до високої якості продукції, збереження навколишнього середовища, забезпечення гідних та безпечних умов праці, розвитку та професійному навчанні персоналу.

2.2. Оцінка фінансово – економічного стану ПрАТ «Оболонь»

З метою відображення фінансово-економічного стану ПрАТ «Оболонь» проведемо аналіз за наступними напрямками за період 2017-2018 рр.:

- 1) проаналізуємо показники використання основних фондів та оборотних засобів підприємства;
- 2) охарактеризуємо виробництво та структуру реалізованої продукції;
- 3) проаналізуємо показники ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності.

Стійкість фінансового стану підприємства в значній мірі залежить від доцільності та правильності вкладення фінансових ресурсів в активи, які є динамічними за своєю природою.

У процесі функціонування підприємства обсяг та структура активів змінюються, найбільш загальні уявлення про їх зміну можна дізнатися, розрахувавши показники майнового стану підприємства. Саме актив

бухгалтерського балансу підприємства дозволяє дати оцінку майна підприємства (Додатки Б, В, Г, Д, Е, Є).

Аналіз динаміки валюти балансу та його структури проводиться шляхом порівняння даних загальної вартості майна підприємства (валюти балансу) на початок і кінець звітного періоду [13].

Для початку охарактеризуємо динаміку вартості майна ПрАТ «Оболонь» протягом аналізованого періоду в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

**Характеристика майнового стану ПрАТ «Оболонь» за період
2015-2018 рр.**

Показник	Значення показника, тис. грн.				Динаміка, %		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2016 р. до 2015 р.	2017 р. до 2016 р.	2018 р. до 2017 р.
Майно всього, у т. ч.	3171190	3209343	4687477	6881460	+1,2	+46,1	+46,8
1. Необоротні активи	1835103	1726793	3138341	5216689	-5,9	+81,7	+66,2
2. Оборотні активи	1336087	1482550	1549136	1664771	+11,0	+4,5	+7,5
Коефіцієнт співвідношен ня оборотних і необоротних активів	0,728	0,859	0,494	0,319	+17,9	-42,5	-35,3

Як бачимо з даних табл. 2.3 динаміка вартості майна протягом аналізованого періоду позитивна – зростання на 46,8%. Необоротні активи практично з кожним роком збільшувались, зокрема станом на 2018 р. зросли на 66,2% порівняно з 2017 р., що в результаті призвело до збільшення їх питомої ваги у структурі майна підприємства з 57,86% до 75,8%. Оборотні активи також збільшувались з кожним роком, однак не так стрімко, як необоротні, зокрема у 2018 р. спостерігався їх приріст на 7,5% відносно 2017 р. Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів демонструє неоднозначну динаміку, проте варто зазначити, що у 2018 р. у порівнянні з 2015 р. він

знизився на 43,8%, що вказує на зниження здатності ПрАТ «Оболонь» оперативно реагувати на зовнішні зміни.

Однак, для більш ширшого розуміння майнового стану на ПрАТ «Оболонь» застосуємо ряд показників, за допомогою яких безпосередньо і здійснюють діагностичну оцінку майнового стану підприємства. В свою чергу, саме на основі аналізу цих показників, ми зможемо діагностувати поточний майновий стан діяльності підприємства, і з даною метою пропонуємо здійснити їх розрахунок та порівняння з нормативними значеннями в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Розрахунок показників майнового стану підприємства ПрАТ
«Оболонь» за період 2015-2018 рр.**

№	Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Нормативне значення
1	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	1,010	0,980	0,940	0,860	Збільшення
2	Коефіцієнт мобільності активів	0,728	0,859	0,494	0,319	Збільшення
3	Частка оборотних виробничих фондів в активах	0,421	0,462	0,330	0,242	Збільшення
4	Частка основних засобів в активах	0,51	0,47	0,62	0,75	Збільшення
5	Фондомісткість	1,138	1,013	1,486	2,38	Зменшення
6	Фондовіддача	0,878	0,986	0,672	0,418	Збільшення
7	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,554	0,589	0,445	0,566	< 0
8	Коефіцієнт придатності основних засобів	0,445	0,41	0,554	0,433	> 0
9	Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,005	0,07	0,003	0,032	Збільшення
10	Коефіцієнт вибуття	0,189	0,138	0,052	0,073	Повинен бути менше ніж коефіцієнт оновлення основних засобів
11	Коефіцієнт приросту	0,25	0,271	0,124	0,1	Збільшення

Отримані в таблиці 2.4 результати дають змогу зробити наступні

висновки, що, в цілому, динаміка майнового стану ПрАТ «Оболонь» є досить неоднозначною. Зокрема, значення розрахованих показників доволі відхиляються від встановлених для них нормативів. Також станом на 2018 р. ряд показників майнового стану ПрАТ «Оболонь» продемонстрували незначну тенденцію до поліпшення. Це стосується коефіцієнту реальної вартості основних засобів, який знизився відносно минулого року на 8,5%. Варто пам'ятати те що, коли коефіцієнт реальної вартості основних виробничих засобів у майні підприємства сягає критичної позначки (0,2-0,3), то реальний виробничий потенціал підприємства буде низьким і потрібно буде терміново шукати кошти для виправлення становища. Коефіцієнт мобільності активів теж знизився у порівнянні з минулорічним результатом – на 35,4%, що говорить про те, що підприємство знижує шанс змінити структуру активів протягом короткого періоду часу. Частка оборотних виробничих фондів також демонструє негативну динаміку – спад на 26,7% відносно минулого року. Проте частка основних засобів в активах зросла, що вказує на те, що підприємство у майбутньому планує наростити обсяги виробництва.

На жаль, показники фондомісткості та фондівдачі теж не продемонстрували позитивних результатів в звітному періоді – спостерігаються незначні негативні тенденції. Коефіцієнт зносу основних засобів також зріс, що говорить про збільшення рівня зносу основних засобів, їх застарілість та необхідність подальшого оновлення. Те саме підтвердив і коефіцієнт придатності основних засобів (зниження на 21,8%). Однак, як зазначалось раніше, ПрАТ «Оболонь» незначними темпами поповнює свої запаси, про що також засвідчує незначне зростання коефіцієнту оновлення основних засобів. Коефіцієнти вибуття та приросту основних засобів демонструють нам певний баланс, оскільки приріст основних засобів перевищує їх вибуття.

В цілому, варто відзначити, що результати розрахованих показників майнового стану ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр. свідчать про наявність негативних тенденцій, що відбуваються в динаміці активів

підприємства, а саме: збільшення ступеня зносу основних засобів, зменшення частини оновлених основних засобів, зменшення частини реальної вартості основних засобів у вартості майна підприємства. Можна зробити висновок, що підприємство не проводило вагомих заходів щодо оновлення основних засобів, але дана ситуація не є катастрофічною, адже значення коефіцієнта вибуття основних засобів в аналізованому періоді є меншим, ніж значення вищезгаданого коефіцієнта.

Щодо шляхів підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства, то використовувати екстенсивний напрям, варто звернути увагу на збільшення часу роботи основних виробничих фондів, оскільки як показало дослідження наразі на ПрАТ «Оболонь» є простої, обладнання не використовується на повну. Найважливіші шляхи підвищення ефективності використання основних активів підприємства: поліпшення складу, структури і стану основних фондів підприємства, удосконалення планування, управління і організації праці та виробництва, продуктивності праці на підприємстві, підвищення та розвиток матеріального та морального стимулювання праці. Якщо ж говорити про заходи по прискоренню оборотності оборотних активів підприємства, то варто наголосити на оптимізації строків виготовлення продукції в результаті удосконалення технологічних процесів, ширшого застосування конструкцій, агрегатів та напівфабрикатів, зменшенні виробничих запасів у результаті покращення організації матеріально-технічного постачання, зменшення дальності їх транспортування, а також економії матеріальних ресурсів, кращого їх зберігання та обліку, суворого дотримання норм витрат матеріалів на одиницю продукції, ну й удосконаленні розрахунків із замовниками та інших заходів щодо поліпшення фінансової та платіжної дисципліни.

Основними видами продукції, яку випускає ПрАТ «Оболонь», є пиво, безалкогольні напої, питнута мінеральна води, слабоалкогольні напої, пивоварний солод. Крім цього, іншими видами діяльності є виробництво пластмасових виробів (із перероблених ПЕТ пляшок), різних продуктів

агровиробництва тощо. Основним ринком збуту є Україна, оскільки понад 80% продукції реалізується на внутрішньому ринку.

Зокрема, динаміку виробництва основних видів продукції ПрАТ «Оболонь» відображено в Додатку Ж. Також для наглядності відобразимо графічно співвідношення випуску продукції ПрАТ «Оболонь» на рисунку 2.2.

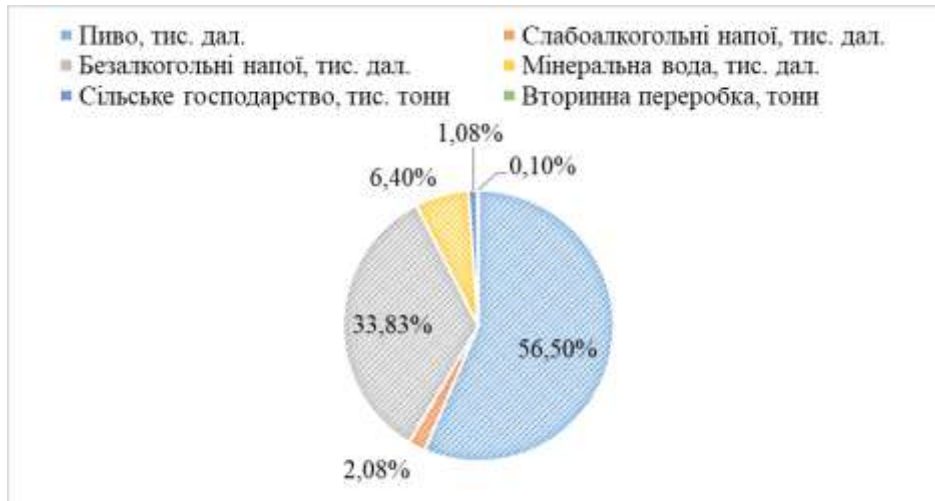

Рис. 2.2 Співвідношення випуску продукції ПрАТ «Оболонь»

З Додатку Ж можна побачити, що найбільшу питому вагу у структурі випущеної продукції займає пиво 56,5%. Далі йдуть безалкогольні напої (33,83%) та мінеральна вода (6,40%). Слабоалкогольні напої відповідно складають 2,08%. Сільське господарство займає 0,10%, а вторинна переробка – 1,08%. Відносно 2018 р. та 2016 р. динаміка негативна, проте порівнюючи з 2017 р., можна стверджувати, що темпи приросту в цілому - позитивні.

Динаміка реалізації продукції по асортименту ПрАТ «Оболонь» представлена у Додатку З. Переглянувши реалізацію продукції ПрАТ

«Оболонь», можна стверджувати, що як у 2017-му (56%), так і в 2018-му р. (56,8%) реалізація пива займає найбільше частку серед інших видів продукції компанії. Подібна ситуація спостерігалась і в попередні роки. Далі слідують безалкогольні напої (33,2%), мінеральна вода (6,6%), слабоалкогольні напої (2,1%), вторинна переробка (1,2%), а також продукція сільськогосподарського спрямування (0,1%). Крім того, варто відзначити, що спостерігається позитивна динаміка в темпах приросту відносно минулого 2017 р.

В цілому, як показує аналіз ринку пивних напоїв в Україні, більше 90%

пива представленого на українському ринку виробляється такими компаніями як «САН ІнБев Україна», «Carlsberg Ukraine» і «Оболонь» [12].

Таким чином, здійснивши аналіз виробництва та реалізації продукції на ПрАТ «Оболонь», варто зазначити те, що підприємство має певний потенціал, і зосереджує увагу на окремих напрямках діяльності. Мова йде про те, що ПрАТ «Оболонь» сконцентрована саме на виробництві пива, яке складає 56,48% від загального обсягу виробництва компанії, і відповідно найбільшу частку доходів ПрАТ «Оболонь» отримує від реалізації даної продукції. Саме тому, рекомендується звернути увагу на розвиток даного напрямку діяльності підприємства, а саме на розширення асортименту алкогольних напоїв, тобто, іншими словами, мова йде про збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції. Разом з цим варто зважати на такі заходи, як:

- 1) зниження собівартості реалізованої продукції;
- 2) поліпшення якості продукції;
- 3) залучення максимального обсягу інвестицій.

Таким чином, урахування перелічених вище пунктів, дозволить компанії збільшити її частку на ринку, а також сприятиме підвищенню прибутковості, що у свою чергу слугуватиме розвитку компанії.

Переходимо до аналізу собівартості, прибутку, рентабельності та фінансового стану ПрАТ «Оболонь».

На сьогоднішній день ПрАТ «Оболонь» входить до переліку кращих виробників України. Це стало можливим завдяки постійному вдосконаленню виробництва, впровадженню новітніх технологій і розширенню асортименту продукції [12].

Для початку варто зосередитись на аналізі собівартості, а також рівня та динаміки прибутковості ПрАТ «Оболонь». У цьому нам допоможе інформація, отримана з Форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр. Зокрема, прослідкуємо динаміку прибутковості на ПрАТ «Оболонь» в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка показників прибутковості ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр.

Показник	Значення показника, тис. грн.				Динаміка, %		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2016 - 2015 р.	2017 - 2016 р.	2018 - 2017р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3189907	3641996	3524945	4963232	+14,2	-3,2	+40,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2028728	2388394	2378936	3565168	+17,7	-0,4	+49,9
Валовий: прибуток	1161179	1253602	1146009	1398064	+8	-8,6	+22,0
Інші операційні доходи	442476	474740	504984	88488	+7,3	+6,4	-82,5
Адміністративні витрати	-189329	-178381	-213263	-296579	-5,8	+19,6	+39,1
Витрати на збут	-847429	-848865	-833385	1111347	+0,2	-1,8	+33,4
Інші операційні витрати	-393263	-358335	-409965	-29144	-8,9	+14,4	-92,9
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	173634	342761	194380	49482	+97,4	-43,3	-74,5
Дохід від участі в капіталі	8319	13476	6160	0	+62	-54,3	-100
Інші фінансові доходи	55105	63823	67076	97691	+15,8	+5,1	+45,6
Інші доходи	196975	467981	222156	430848	+137	+52,5	+93,9
Фінансові витрати	-195268	-306245	-309935	-314744	+56,8	+1,2	+1,6
Втрати від участі в капіталі	-11814	-2508	-9735	-381	-78,8	-288	-96,1
Інші витрати	-802002	-979390	-353727	-42861	22,1	-63,9	-87,9
Фінансовий результат до оподаткування	-575051	-400102	-186625	220797	+30,4	+53,4	+218,3

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-	-	-	-44217	-	-	-
Чистий фінансовий результат	-575051	-400102	-186625	176580	+30,4	+53,4	+194,6

З даної таблиці бачимо, що найбільш суттєвий негативний вплив на рівень прибутковості ПрАТ «Оболонь» мають наступні статті витрат:

- 1) адміністративні витрати (зросли на 39,1%);
- 2) витрати на збут (зросли на 33,4%);
- 3) фінансові витрати (зросли на 1,6%).

Крім того, варто відзначити, що в 2018 р., незважаючи на зростання собівартості виробництва продукцію (на 49,9%), ПрАТ «Оболонь» також отримало виручки на 40,8% (1 438 287 тис. грн.) більше, аніж в попередньому році. Також слід відмітити, що інші витрати зменшилися на 87,9% (310 866 тис. грн.), що мало також позитивний вплив.

Однак, головним позитивним результатом діяльності ПрАТ «Оболонь» в звітному періоді є отримання прибутку в розмірі 176 580 тис. грн., що у свою чергу вказує на збільшенням обсягів виробництва та скороченням окремих статей витрат, про що зазначалось раніше. Загалом, слід відзначити, що така тенденція говорить, в цілому, нам про те, що підприємство розпочало проводити успішну стратегію управління прибутком, котра дійсно покращує результативність діяльності аналізованого підприємства.

З метою дослідження фінансового стану ПрАТ «Оболонь» проведемо аналіз за такими групами показників:

- 1) ліквідності;
- 2) платоспроможності;
- 3) ділової активності;
- 4) рентабельності [3].

По-перше, проводимо аналіз ліквідності ПрАТ «Оболонь», тобто зосереджуємо нашу увагу на оцінці вартості поточних активів, котрі мають різний ступінь ліквідності, із сумою поточних зобов'язань (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Показники ліквідності ПрАТ «Оболонь» за період 2015- 2018 рр.

Показник	2014 р.	2015 р.	2015 р.	2016 р.	Нормативне значення
Коефіцієнт покриття	0,703	0,480	0,517	1,041	2-2,5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,339	0,189	0,217	0,570	>1
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,096	0,014	0,003	0,028	>0,2
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	-563149,00	-1603326	-1450031	64920,00	Невід'ємне значення

Таким чином, переглянувши дані табл. 2.6, можна дійти висновку, що ПрАТ «Оболонь» є недостатньо ліквідним підприємством, що нам демонструють розраховані показники ліквідності. Їх значення занадто відхиляються від нормативних, що є безумовно негативним явищем.

Проте, варто відзначити й той факт, що прослідковується позитивна динаміка за всіма показникам ліквідності, тобто ПрАТ «Оболонь» починає покращувати власну здатність перетворювати активи в кошти платежу для погашення короткострокових зобов'язань.

По-друге, необхідно оцінити платоспроможність ПрАТ «Оболонь». Загалом, аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства здійснюється за даними балансу підприємства, і, в результаті, характеризує структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, міру його фінансової стійкості та незалежності даного підприємства від зовнішніх джерел фінансування його діяльності.

Іншими словами, проведемо аналіз готовності ПрАТ «Оболонь» до несподіваних змін ринкової кон'юнктури (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Показники платоспроможності ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Нормативне значення
Коефіцієнт концентрації власного капіталу(автономії)	0,148	0,010	0,286	0,363	> 0,5
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,599	0,962	0,64	0,67	разом з попереднім показником повинні бути = 1
Коефіцієнт фінансової залежності	6,763	96,290	3,497	2,75	відсутнє, але має збільшуватись
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,431	-0,528	-0,384	-1,060	> 0,5
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	-1,023	-1,142	-1,161	-1,05	> 0,5
Коефіцієнт інвестування	0,256	0,019	0,427	0,52	більше 1

Згідно проведеного аналізу фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» бачимо, що більшість показників станом на 2018р. надто відхиляються від їх нормативних значень і роки, тому у підприємства стан низької фінансової незалежності, але й слід відзначити, що у поточній перспективі підприємство не має загрози банкрутства, оскільки воно має достатній запас стійкості. Слід зазначити, що власні та загальні ресурси підприємства мають низьку ефективність використання, незважаючи на зростання ефективності у проаналізованому періоді.

Отже, перш за все підприємству необхідно зосередитися на підвищенні прибутковості діяльності, що в свою чергу позитивно вплине на ефективність використання власних та загальних коштів.

По-третє, оцінимо ділову активність ПрАТ «Оболонь», тобто швидкість обороту його коштів (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Показники ділової активності ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Нормативне значення
Коефіцієнт оборотності активів	1,006	1,135	0,752	0,720	збільшення
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,680	1,180	1,175	1,162	збільшення
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	7,842	7,591	7,461	7,490	збільшення
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	46	47	48	50	збільшення
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	214	305	306	310	збільшення
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	5,872	5,315	5,314	5,30	збільшення
Коефіцієнт оборотності основних засобів	1,973	2,406	1,213	1,28	збільшення
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	6,803	109,271	2,630	1,98	збільшення

Таким чином, з даних табл. 2.8 бачимо, що більшість показників ділової активності мають тенденцію до зростання в 2018 р. у порівнянні з попередніми роками. Варто наголосити на тому, що в 2018 р. оборотність активів зменшилась, що не є позитивним явищем. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зріс, що є безперечно позитивним результатом. Що стосується оборотності кредиторської заборгованості – коефіцієнт вказує на її уповільнення, тобто мова йде про ріст покупок у кредит. Також, варто наголосити, що зниження коефіцієнта оборотності матеріальних запасів говорить як про відносне збільшення виробничих запасів, так і про зниження попиту на готову продукцію. Основні засоби також використовують недостатньо ефективно, відповідно до отриманого значення коефіцієнта оборотності основних засобів (1,28). Знизилась і швидкість обороту вкладеного капіталу. Однак в попередні роки, особливо в 2015-2018 рр., значення

показника оборотності власного капіталу було занадто високе, що стало причиною збільшення кредитних ресурсів. В даному випадку, відповідно до отриманого значення показника в 2018 р. (1,98), можна говорити про позитивну тенденцію до урівноваження власних і залучених коштів.

І нарешті, оцінимо рентабельність ПрАТ «Оболонь», тобто якісний і кількісний показник ефективності діяльності підприємства (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Динаміка рентабельності ПрАТ «Оболонь» за період 2015- 2018 рр.

Назва показника	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Нормативне значення
Рентабельності активів	-0,185	-0,126	-0,057	0,025	> 0
Рентабельності власного капіталу	-1,226	-12,004	-0,137	0,070	> 0
Рентабельності продажів	-0,180	-0,110	-0,052	0,040	> 0
Рентабельності продукції	-0,283	-0,168	-0,077	0,045	> 0

Згідно отриманих в табл. 2.9 даних, можна зробити наступні висновки стосовно рентабельності ПрАТ «Оболонь».

Так, три роки поспіль (2015-2017 рр.) більшість показників мали від'ємне значення, що ніяк не може говорити про те, що ПрАТ «Оболонь» в цілому було рентабельним підприємством, однак, варто відзначити, що в 2018 р. активи ПрАТ «Оболонь» почали використовуватись більш ефективно: всі показники рентабельності продемонстрували позитивні результати, тобто ПрАТ

«Оболонь» почало працювати прибутково, хоча упродовж останніх років. працювало на збиток. Загалом, варто сказати, що ефективність господарської діяльності підприємства також зросла, що є суттєвим прогресом, оскільки в 2018 р. цей показник набув надзвичайно критичного стану (-12).

Отже, незважаючи на те, що ПрАТ «Оболонь» є українською корпорацією, яка входить до сорока найбільших пивоварних концернів світу,

проведений нами фінансовий аналіз підприємства за період з 2015 по 2018 рр. показав, що оцінені показники (зокрема, ліквідності, ділової активності, платоспроможності, рентабельності) відхиляються від нормативних значень, і потребують поліпшення. Проте варто зазначити, що по всім групам показників, а особливо по показникам рентабельності, на ПрАТ «Оболонь» простежується тенденція до незначного покращення порівняно з 2017 р., а тим паче 2015 р., який став переломним для компанії. Що стосується прибутковості, то компанія в 2018 році показала позитивний фінансовий результат, що є досить вагомим показником ефективності обраної компанією стратегія, тобто ПрАТ «Оболонь» пододало кризовий стан. Саме тому компанії рекомендується й надалі рухатися в даному напрямі.

2.3. Аналіз динаміки показників рентабельності ПрАТ «Оболонь»

Аналіз показників рентабельності є одним з основних індикаторів ефективності роботи підприємства. Саме тому першочерговим є аналітична оцінка підприємства задля пошуку внутрішніх резервів на підприємстві з подальшим спрямуванням їх на збільшення ефективності виробництва той чи іншої продукції.

У роботі поставлені наступні завдання для аналізу рентабельності на ПрАТ «Оболонь»:

- 1) оцінка виконання визначених параметрів рентабельності продукції;
- 2) вивчення динаміки показників рентабельності;
- 3) оцінка доходів від реалізації продукції та витрат на її виробництва;
- 4) виявлення і кількісний вимір впливу факторів на показники рентабельності продукції;
- 5) пошук резервів зростання рентабельності;
- 6) обґрунтування та розробка заходів щодо використання виявлених

резервів.

До показників рентабельності продукції відносять:

1. Рентабельність виготовленої продукції:

$$R_{Q(P)} = \frac{\Pi}{Q(P)} \times 100, \quad (2.1)$$

де Π – прибуток від реалізованої продукції;

$Q(P)$ – обсяг виробництва продукції.

2. Рентабельність реалізованої продукції:

$$R_P = \frac{\Pi_p}{P} \times 100, \quad (2.2)$$

де Π_p – прибуток від реалізації продукції;

P – обсяг реалізованої продукції.

3. Рентабельність окремих видів продукції:

$$R_q = \frac{P-Z}{Z} \times 100, \quad (2.3)$$

де P – ціна одиниці продукції;

Z – собівартість одиниці продукції.

4. Рентабельність витрат:

$$R_b = \frac{\Pi}{B} \times 100, \quad (2.4)$$

де B – витрати а виготовлену продукцію.

Між витратами на 1 гривню продукції та рентабельністю є певний взаємозв'язок:

$$V = \frac{B}{Q} = \frac{Q-\Pi}{Q} = 1 - \frac{\Pi}{Q}, \quad (2.5)$$

де V – витрати на 1 гривню продукції;

Π/Q – коефіцієнт рентабельності виготовленої продукції.

Розглянемо аналіз показників рентабельності реалізованої продукції ПрАТ «Оболонь» за 2016 – 2018 роки та зробимо висновки.

Аналіз показників представлені у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Аналіз показників рентабельності реалізованої продукції (продаж), тис.грн

Показник	Код рядка, Ф. № 2	2016	2017	2018	Відхилення (+,-)	
					2017/2016	2018/2017
А	1	2	3	4	5	6
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	2000	3641996	4024945	4963232	382949	938287
2. Собіварість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	2050	2388394	2378936	2565168	-9458	186232
3. Адміністративні витрати, тис.грн.	2130	178381	213263	296579	34882	44422
4. Витрати на збут, тис. грн	2150	848865	968802	1111347	238320	142545
5. Повна собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (р. 2 + р. 3 + р. 4), тис. грн	2050+ +2130+ +2150	3415640	3561001	3973094	145361	412093
6. Прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (р.1 - р. 5), тис.грн	2000 – (2050+ +2130+ +2150)	226356	463944	990138	237588	526194
7. Рентабельність продаж, % (р. 6 : р. 1)·100		6,2	11,52	19,94	5,32	8,42
8. Рентабельність витрат, % (р. 6 : р. 5) ·100		6	13,02	24,9	7,02	11,88
9. Витрати на 1грн. продукції, коп.(р. 5 : р. 1) ·100, коп.		93,7	88,4	80,0	-5,3	-8,4

За даними табл. 2.10 видно, що рентабельність реалізованої продукції (продаж) у 2018 році збільшилася у порівнянні з 2017 роком на 8,42%. Це ж підтверджує і зменшення витрат на 1 гривню продукції на 8,4 коп. Рентабельність витрат, навпаки, збільшилася на 11,88%.

Рентабельність реалізованої продукції (продаж) у 2017 році у порівнянні з 2016 підвищилась на 5,32%. Це ж підтверджує і зниження витрат на 1 гривню продукції на 5,3 коп. Рентабельність витрат підвищилась на 7,02%.

Отже, 2018 рік для ПрАТ «Оболонь» був більш економічно вигідним виходячи з показників рентабельності.

Проведемо факторний аналіз зміни рентабельності продаж підприємства ПрАТ «Оболонь».

Рентабельність продажів у 2018 році дорівнює:

$$R_0 = \frac{P_0 - B_0}{P_0} \times 100 \% = \frac{4024945 - 3561001}{4024945} \times 100 \% = 11,2\%$$

$$R_P = \frac{P_1 - B_0}{P_1} \times 100 \% = \frac{4963232 - 3561001}{4963232} \times 100 \% = 28,2\%$$

$$R_B = \frac{P_1 - B_1}{P_1} \times 100 \% = \frac{4963232 - 3973094}{4963232} \times 100 \% = 19,9\%$$

Загальна зміна рентабельності у звітному періоді у порівнянні з попереднім становить:

$$\Delta R = R_B - R_0 = 19,9 - 11,5 = 8,4 \%$$

В тому числі під впливом змін:

1. Чистого доходу від реалізації продукції:

$$\Delta R_P = R_P - R_0 = 28,2 - 11,5 = 16,7 \%$$

2. Витрат на реалізовану продукцію:

$$\Delta R_B = R_B - R_P = 19,9 - 28,2 = -8,3 \%$$

Балансова перевірка:

$$\Delta R = \Delta R_{(P)} + \Delta R_{(B)} = 16,7 + (-8,3) = 8,4 \%$$

Тобто, результати збігаються із загальним відхиленням.

Результати факторного аналізу за 2018 рік свідчать, що збільшення рентабельності продаж обумовлено зростанням усіх показників для розрахунку

рентабельності, що позитивно вплинуло на величину прибутку, а звідси, природно, і на рівень рентабельності продаж.

2017/2016:

Рентабельність продажів у 2017 році дорівнює:

$$R_0 = \frac{P_0 - B_0}{P_0} \times 100 \% = \frac{3641996 - 3415640}{3641996} \times 100 \% = 6,2\%$$

$$R_P = \frac{P_1 - B_0}{P_1} \times 100 \% = \frac{4024945 - 3415640}{4024945} \times 100 \% = 15,1\%$$

$$R_B = \frac{P_1 - B_1}{P_1} \times 100 \% = \frac{4024945 - 3561001}{4024945} \times 100 \% = 11,5\%$$

$$\Delta R = R_B - R_0 = 11,5 - 6,2 = 5,3 \%$$

В тому числі під впливом змін:

1. Чистого доходу від реалізації продукції:

$$\Delta R_p = R_p - R_0 = 15,1 - 6,2 = 8,9 \%$$

2. Витрат на реалізовану продукцію:

$$\Delta R_B = R_B - R_p = 11,5 - 15,1 = -3,6 \%$$

Балансова перевірка:

$$\Delta R = \Delta R_{(P)} + \Delta R_{(B)} = 8,9 + (-3,6) = 5,3\%,$$

Тобто результати збігаються із загальним відхиленням.

Результати факторного аналізу за 2017 рік свідчать, що зростання рентабельності продаж обумовлено зниженням собівартості продукції, що позитивно вплинуло на величину прибутку, а звідси, природно, і на рівень рентабельності продаж.

За даними фінансової звітності проаналізуємо рентабельність капіталу підприємства. Методика розрахунку прибутковості капіталу підприємства і аналіз його динаміки наведені в табл.2.11.

Таблиця 2.11

Аналіз рентабельності капіталу

Показник	Код рядка, номер форми	2016	2017	2018	Відхилення			
					Абсолютне, (+, -) гр.4 – гр.3	Відносне, % гр.6/гр.3*100	Абсолютне, (+, -) гр.5 – гр.4	Відносне, % гр.8/гр.4*100
А	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Загальний прибуток, тис. грн.	2290,ф.2	173634	201705	220797	28171	13,9	18992	8,6
2. Середня величина активів, тис. грн.	1300, ф.1	3209343	4687477	6881460	1478134	31,5	2193983	31,8
3. Середня величина оборотних засобів, тис. грн.	1195+1170, ф.1	1485502	1552361	1664771	66859	4,3	112410	6,7
4. Середня величина основних засобів, тис. грн.	1011, ф.1	3691299	5239376	11850066	1548077	29,5	6610690	55,7
5. Середня величина оборотних фондів, тис. грн.	1101+1102+1170, ф.1	848380	807267	0	-41113	-5	-807267	-100
6. Середнє значення виробничих фондів, тис. грн. (гр. 4 + гр. 5)	1011+1101+1102+1170, ф.1	4539679	6046643	11850066	1506964	24,9	5803423	48,9

Продовження табл.2.11

А	1	2	3	4	5	6	7	8
7. Середнє значення власного капіталу, тис. грн.	1495, ф.1	333300	1340480	2495482	1007180	75,1	1155002	46,2
Прибутковість (рентабельність), %:								
8. Активів (р.1: р.2) · 100	-	5,4	4,3	3,2	0,1	-	0,8	-
9. Оборотних активів (р. 1: р. 3) · 100	-	11,6	12,9	13,2	42,1	-	16,8	-
10. Основних засобів (р. 1: р. 4)	-	4,7	3,8	1,8	1,8	-	0,2	-
11. Виробництва (виробничих фондів) (р.1 : р. 6) · 100	-	3,8	3,3	-	1,8	-	0,3	-
12. Власного капіталу (р.1 : р.7) · 100	-	52	15	1,8	2,7	-	1,6	-

Аналіз даних табл. 2.11 свідчить, що у 2017 р. у порівнянні з попереднім 2018 р. рентабельність активів, оборотних активів (оборотних засобів), основних засобів, виробничих фондів та власного капіталу за досліджуваний період дещо підвищилась.

У 2018 р. у порівнянні з попереднім 2017р. рентабельність активів, оборотних активів (оборотних засобів), основних засобів, виробничих фондів за досліджуваний період збільшилася, а от величина власного капіталу та оборотних фондів за досліджуваний період знизилась. Це пояснюється тим, що темп приросту активів становив 31,8%, оборотних засобів – 6,7 %, основних засобів – 55,7 %, оборотних фондів - - 100%, виробничих фондів – 48,9%, власного капіталу – 46,2%, а загальний прибуток знизився при цьому на 5,2%, тобто окремі елементи необоротних і оборотних активів зростали швидше, ніж абсолютна ефективність їх використання – прибуток.

Проведемо факторний аналіз рентабельності ПрАТ «Оболонь» за допомогою методичного прийому ланцюгові підстановки на підставі базисної моделі:

$$R_B = \frac{\Pi}{OЗ-OФ} \times 100\%, \quad (2.6)$$

де R_B – рентабельність виробництва;

Π – загальний прибуток;

$OЗ$ – середня величина основних засобів;

$OФ$ – середня величина оборотних фондів.

Рентабельність виробництва у 2016/2017 роках становить:

$$R_B = \frac{173634}{3691299 + 848380} \times 100\% = 3,8\%$$

Ланцюгові підстановки:

$$R_{B(OЗ)} = \frac{173634}{5239376 + 848380} \times 100\% = 2,8\%$$

$$R_{B(OФ)} = \frac{173634}{5239376 + 807267} \times 100\% = 2,9\%$$

$$R_{B(\Pi)} = \frac{201085}{5239376 + 807267} \times 100\% = 3,3\%$$

Загальна зміна рентабельності виробництва у звітному періоді у

порівнянні з попереднім періодом становить:

$$\Delta R_B = R_{B1} - R_{B0} = 3,3 - 3,8 = -0,3 \%$$

В тому числі під впливом змін:

1. Середньої величини основних засобів:

$$\Delta R_{B(оз)} = R_{B(оз)} - R_{B0} = 2,8 - 3,8 = -1,0 \%$$

2. Середньої величини оборотних фондів:

$$\Delta R_{B(оф)} = R_{B(оф)} - R_{B(оз)} = 2,9 - 2,8 = 0,1 \%$$

3. Загального прибутку:

$$\Delta R_{B(п)} = R_{B(п)} - R_{B(оф)} = 3,3 - 2,9 = 0,4 \%$$

Балансова перевірка:

$$\Delta R = \Delta R_{(оз)} + \Delta R_{(оф)} + \Delta R_{(п)} = 0,1 + 0,4 + (-1,0) = -0,5\%$$

тобто сукупний вплив усіх факторів дорівнює загальній зміні рентабельності виробництва.

Основні засоби зросли на 29% у 2017 році, а оборотні фонди у 2017 р. знизилися на 5% відповідно, що забезпечило падіння рентабельності виробництва в цілому на 0,9% (-1,0%+0,1%). Падіння рентабельності зумовлене за рахунок падіння оборотних коштів.

Рентабельність виробництва у 2017/2018 становить:

$$R_B = \frac{201705}{5239376 + 807267} \times 100\% = 3,3\%$$

Ланцюгові підстановки:

$$R_{B(оз)} = \frac{201705}{11850066 + 807267} \times 100\% = 1,5\%$$

$$R_{B(оф)} = \frac{201705}{11850066 + 0} \times 100\% = 1,7\%$$

$$R_{B(п)} = \frac{220797}{5239376 + 807267} \times 100\% = 3,6\%$$

Загальна зміна рентабельності виробництва у звітному періоді у порівнянні з попереднім періодом становить:

$$\Delta R_B = R_{B1} - R_{B0} = 3,6 - 3,3 = 0,3 \%$$

В тому числі під впливом змін:

1. Середньої величини основних засобів:

$$\Delta R_{B(оз)} = R_{B(оз)} - R_{B0} = 1,5 - 3,3 = -1,8 \%$$

2. Середньої величини оборотних фондів:

$$\Delta R_{B(оф)} = R_{B(оф)} - R_{B(оз)} = 1,7 - 1,5 = 0,2 \%$$

3. Загального прибутку:

$$\Delta R_{B(п)} = R_{B(п)} - R_{B(оф)} = 3,6 - 1,7 = 1,9 \%$$

Балансова перевірка:

$$\Delta R = \Delta R_{(оз)} + \Delta R_{(оф)} + \Delta R_{(п)} = -1,8 + 0,2 + 1,9 = 0,3\%$$

тобто сукупний вплив усіх факторів дорівнює загальній зміні рентабельності виробництва.

Основні засоби зросли на 55,7% у 2018 році, а оборотні фонди у 2018 р. не змінилися відповідно, що забезпечило зростання рентабельності виробництва в цілому на 2,1% (0,2%+1,9%).

Висновки до розділу 2

У даному розділі було ознайомлено та проаналізовано з діяльністю підприємства, фінансовою звітністю та рентабельністю підприємства, оцінено потенціал в майбутньому.

Вирішені завдання, які націлені на підвищення рентабельності ПрАТ «Оболонь», а саме:

- 1) проаналізовано показники використання основних фондів та оборотних засобів;
- 2) проведено оцінку ефективності управління формуванням прибутковості на ПрАТ «Оболонь»;
- 3) надано характеристику фінансовому стану підприємства в цілому.

Отримані дані під час аналізу фінансово – економічного стану ПрАТ «Оболонь» надали виявити наступне:

- 1) більшість фінансових показників у 2018 році відхиляються від нормативних значень;

- 2) показники ділової активності мають тенденцію до зростання;
- 3) оборотність активів зменшилася в 2018 році, що є негативним явищем у діяльності підприємства;
- 4) оцінка показників рентабельності показували сумнівні результати протягом останніх років, але у 2018 році ПрАТ «Оболонь» почали ефективно використовувати активи, що позитивно вплинуло на загальну картину;

Отже, ПрАТ «Оболонь» потребує оптимізації на управлінському рівні, задля підвищення рентабельності. Дивлячись на повну картину фінансового стану це можна реалізувати за допомогою зменшення витрат на адміністративному рівні та зменшення витрат на сировину, що надасть змогу зменшити собівартість продукції.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ НА ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

3.1. Проблеми ефективного підвищення рентабельності в сучасних умовах та шляхи їх вирішення

Функціонування підприємств в даний час на ринку визначається його здатністю приносити прибуток та бути фінансово стабільним, що в свою чергу передбачається рентабельністю підприємства.

Проаналізувавши фінансову діяльність ПрАТ «Оболонь» видно, що ане підприємство має низку проблем, що заважають ефективно працювати, що призводить до зменшення рентабельності.

З проведеного аналізу фінансової звітності ПрАТ «Оболонь» серед внутрішніх факторів, що заважають підвищувати рентабельність підприємства є:

- 1) собівартість реалізації продукції;
- 2) адміністративні витрати [23].

Ці фактори негативно впливають на рентабельність ПрАТ «Оболонь» тим самим гальмується розвиток та підвищення рентабельності підприємства.

Недостатній обсяг виділяється на розвиток підприємства, що пов'язано зі збитковістю підприємства.

Не кваліфіковано підібрано кількість та якість персоналу на підприємстві, а саме адміністративний штат є занадто великим для даного підприємства.

Через відсутність вчасного маркетингового аналізу ринку збуту зростає собівартість продукції. Таким чином ПрАТ «Оболонь» має шукати нові канали постачальників сировини або ж переоцінити цінову політику.

Дивлячись на вище перелічене потрібно дотримуватися наступних принципів:

- 1) запобігання перевитрат ресурсів на виготовлення та реалізації продукції;
- 2) виведення з виробництва товарів, що не користуються попитом.

Взагалі, одним із базових елементів управління рентабельністю підприємства є розробка стратегічних завдань та моделювання альтернативних варіантів в рамках інтегрування процесом підвищення рентабельності підприємства у загальну систему управління ним.

Під шляхами збільшення рентабельності ПрАТ «Оболонь» розуміються наступні способи:

- 1) збільшення обсяг виробництва та реалізації продукції;
- 2) підвищення продуктивності праці на ПрАТ «Оболонь»;
- 3) підвищення якості продукції;
- 4) зменшення невиробничих витрат;
- 5) зниження собівартості продукції шляхом раціонального використання матеріальних ресурсів, робочої сили тощо;
- 6) зниження втрат від браку;
- 7) моніторинг ринку, поведінки споживачів та конкурентів;
- 8) покращення системи маркетингу на ПрАТ «Оболонь» [28].

Також необхідно дотримувати ряд управлінських вимог на ПрАТ «Оболонь» для збільшення рентабельності, а саме:

- 1) інтеграція процесу збільшення рентабельності у загальну систему управління підприємством;
- 2) комплексний аналіз управлінських рішень для врахування врахування змін зовнішніх факторів, ресурсів, тощо.

Отже, на ПрАТ «Оболонь» існує низка проблем, що заважають підвищенні рентабельності підприємства. Зазначено, які саме фактори впливу (зовнішні та внутрішні), які впливають на дане явище на підприємстві.

Виокремлено заходи, яких потрібно дотримуватися задля підвищення рентабельності на ПрАТ «Оболонь».

3.2. Обґрунтування скорочення адміністративного персоналу з метою підвищення рентабельності підприємства на ПрАТ «Оболонь»

З метою підвищення рентабельності на ПрАТ «Оболонь» запропоновано скоротити штат адміністративного персоналу.

За результатами аналізу було визначено, що у звітному періоді на ПрАТ «Оболонь» середньооблікова чисельність персоналу становила 5283 особи.

Однак дана цифра не є рентабельною для виробництва з потужностями та технікою, які має ПрАТ «Оболонь» в порівнянні з конкурентами (рисунок 3.1) [30].

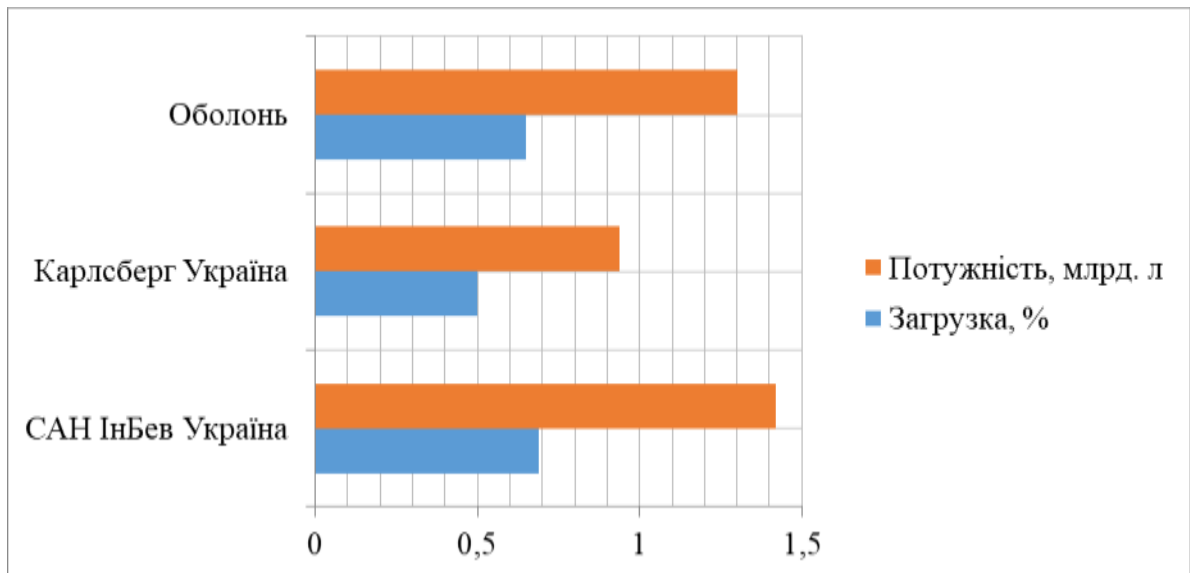

Рис.3.1 Використання виробничих потужностей броварних заводів в Україні у 2018 р.

Через помірну завантаження обладнання на ПрАТ «Оболонь», то варто пропорційно скоротити штат працівників, а саме адміністративний. Тобто на підприємстві існує невідповідність кількості персоналу до виробничої програми, як наслідок, формуються перевитрати на оплату праці, бо аналізуючи динаміку потужностей виробництва, то з кожним роком вона зменшується.

Загалом велику лепту в дане явище внесла автоматизація виробництва, що з одного боку показує ПрАТ «Оболонь» як високотехнологічне та модернізоване виробництво, а з іншої через тримання

тієї ж кількості працівників на робочих місцях – низькорентабельне підприємство.

Умовно адміністративний персонал можна поділити на три категорії: керівники, спеціалісти та службовці (рисунк 3.2) [27].

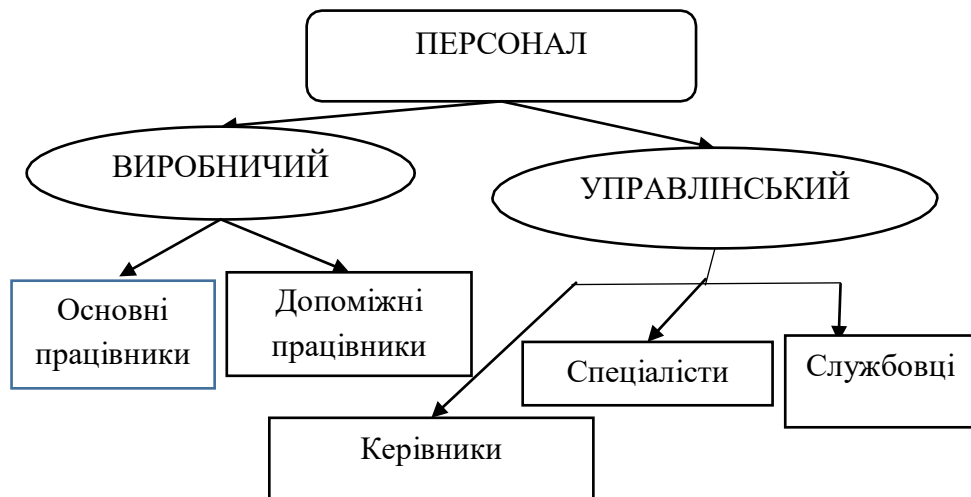

Рис. 3.2 Структура адміністративного персоналу на підприємстві

Як зазначалося раніше середньооблікова чисельність персоналу складає 5283 особи, з них адміністративний персонал налічує 1240 особи, тобто майже 25% від загального штату (рисунк 3.3) [29].

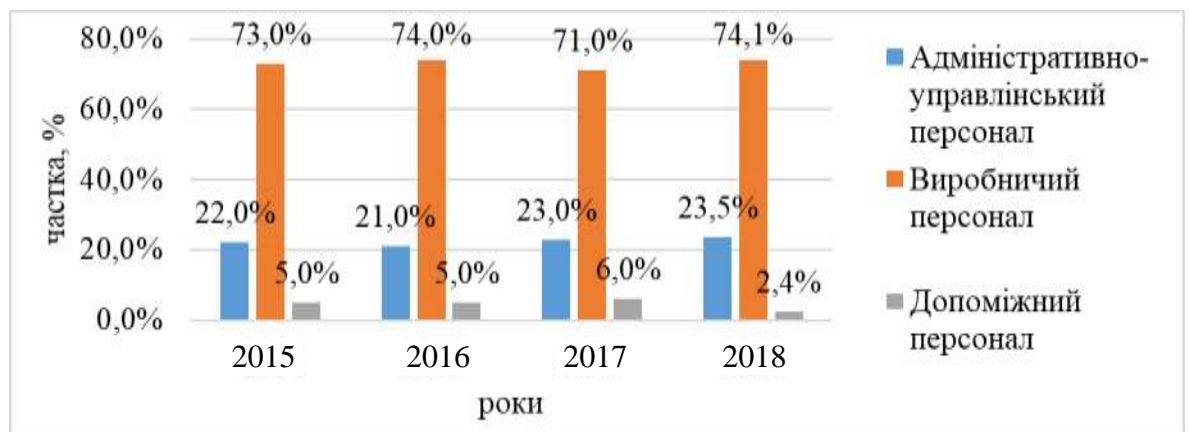

Рис. 3.3 Структура персоналу ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр.

Проаналізувавши кадрову політику ПрАТ «Оболонь» спостерігається тенденція до зростання кадрів щороку. Більшу частку займає виробничий склад, що впливає зі специфіки підприємства. Плинність кадрів на

підприємстві дуже низька, що свідчить про задовільну заробітну плату та соціальне забезпечення працівників.

Склад адміністративного персоналу представлений у таблиці 3.1 [25].

Таблиця 3.1

**Склад адміністративного персоналу на ПрАТ «Оболонь» за період
2015-2018 рр.**

Стать	Кількість, осіб				Динаміка, %		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2016 р. до 2015 р.	2017 р. до 2016 р.	2018 р. до 2017 р.
Жінки	520	532	542	544	+2,9%	+0,9%	-2,1%
Чоловіки	680	686	686	697	-0,7%	+4,4%	+0,5%

Що стосується оцінювання роботи управлінського персоналу, то на ПрАТ «Оболонь» воно проводиться за наступними методами:

- 1) експертна оцінка керівника;
- 2) атестаційна комісія систем ISO;
- 3) оцінка результатів роботи.

За результатами оцінки працівника у компанії приймають рішення про:

- 1) відповідність посади;
- 2) підвищення окладу;
- 3) кар'єрне просування;
- 4) зарахування до кадрового резерву.

Стосовно фонду оплати праці на ПрАТ «Оболонь», то він за останні роки виглядає наступним чином (таблиця 3.2).

Динаміка фонду оплати праці на ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр.

Показник	Значення показника, тис. грн.				Динаміка		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2016 р. до 2015 р.	2017 р. до 2016 р.	2018 р. до 2017 р.
Адміністративний персонал	178763	150234	192636,3	222882	-16%	+28,2%	+15,7%
Виробничий персонал	593169	529396	594659,8	702788	-10,2%	+12,3%	+18,2%
Допоміжний персонал	40628	35770	50252,94	22762,4	-12%	+40,5%	-55%
Разом	812560	715400	837549	948432	88,0%	117,1%	113,2%

Як показують дані таблиці витрати на оплату праці адміністративного персоналу є досить значними та зростають щороку, що не можна зазначити як позитивне явище для підприємства.

Одним з найважливіших показників високорозвиненого колективу є зверх адаптивний ефект, тобто здатність колективу зробити роботу у примноженому еквіваленті, ніж це може зробити група людей окремо один від одного.

З огляду на це, для підвищення рентабельності підприємства потрібно скоротити адміністративний склад шляхом переатестації персоналу.

ПрАТ «Оболонь» необхідно розробити систему оцінки персоналу та методику її проведення з внесенням у неї програми «треку часу», що буде показувати скільки часу затрачає один працівник на виконання певного завдання і покаже, який відсоток часу працівники проводять за виконанням завдання.

Також рекомендується залучення досвіду підприємств – конкурентів з ділової оцінки персоналу пристосовуючи дані знання конкретно під ПрАТ «Оболонь».

Разом з тим має місце система мотивації:

- 1) мотив економічний: отримання більш високої заробітної плати шляхом кар'єрного росту;
- 2) мотив організаційний: більш цікава робота;
- 3) мотив моральний: підвищення авторитету у колективі.

Після проведення вищесказаної процедури прогнозується скорочення адміністративного персоналу на 10%, що у кількісному значенні передбачається на 50 осіб.

Зміни, що відбудуться у структурі персоналу ПрАТ «Оболонь» відображено на рисунку 3.4.

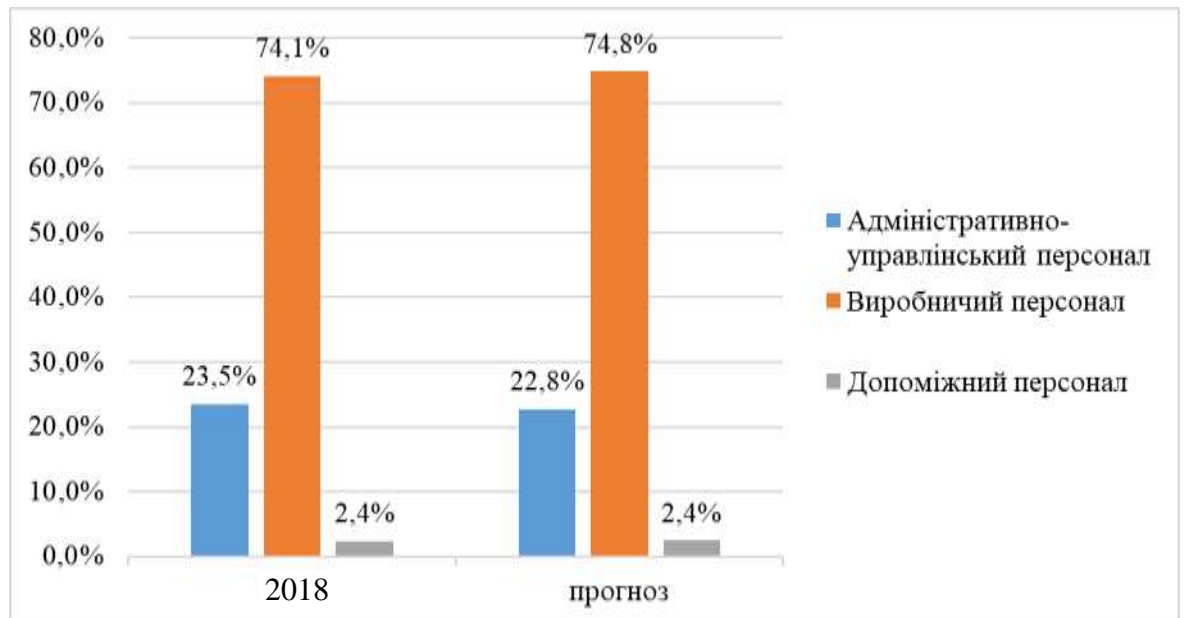

Рис. 3.4 Зміни у структурі персоналу ПрАТ «Оболонь» після впровадження заходу

Зокрема, дане скорочення призведе до змін у структурі фонду оплати праці, що відображено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Зміни у фонді оплати праці після проведення заходу

Показник	Значення показника, тис. грн.		Динаміка
	2016 р.	прогноз	прогноз до 2016 р.
Адміністративний персонал	222881,5	217278,4	-2,5%
Виробничий персонал	702788,1	702788,1	-
Допоміжний персонал	22762,37	22762,4	-
Разом	948432	942128,9	-0,7%

Що графічно можна відобразити на рисунку 3.5.

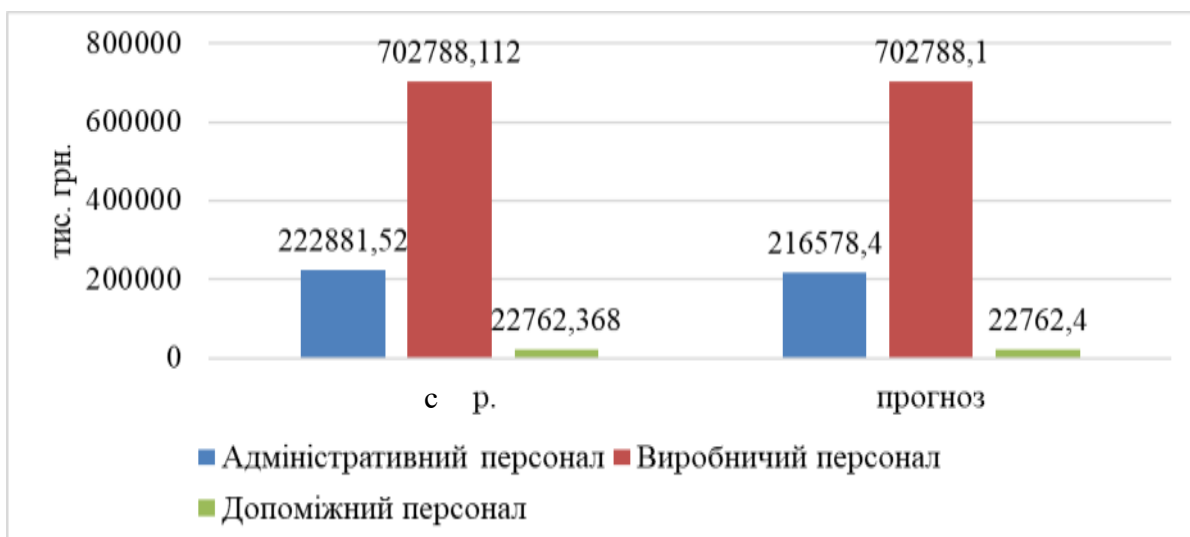

Рис. 3.5 Зміни у фонді оплати праці на ПрАТ «Оболонь» після впровадження заходу

Фактично, реалізація даного заходу зменшує фонд оплати праці на 6303,1 тис. грн, а це у свою чергу призводить до зменшення адміністративних витрат у прогностному періоді. Графічно результати представимо на рисунку 3.6.

Рис. 3.6 Зміна обсягу адміністративних витрат ПрАТ «Оболонь»

Таким чином, при реалізації даного заходу, а саме скороченні кількості адміністративного персоналу шляхом проведення переатестації персоналу, а також збереженні рівня фонду оплати праці для виробничого персоналу та допоміжного персоналу, зменшуємо обсяг адміністративних витрат на 6303, 1 тис. грн., що у відсотковому вимірі означає їх скорочення на 2,13%.

Дані кошти можна реалізувати на нові стратегії, навчання, обладнання та залучення нових технологій, що підвищить рентабельність підприємства.

3.3. Співпраця з торговими мережами як напрям підвищення рентабельності ПрАТ «Оболонь»

Відомо, що сьогодні великі торгівельні мережі створюють власні торгівельні марки (ВТМ), котрі реалізуються в обмеженій кількості магазинів. Продукти, які випускаються під власною торговою маркою, часто позиціонуються як альтернатива дорожчим брендам та відомим міжнародним або ж національним торговим маркам. Однак, досить часто власники торгових мереж нехтують якістю продукції задля створення більш дешевої альтернативи конкурентам.

Серед відомих торгівельних мереж варто відзначити таких, як «Новус» (ТМ «MARKA PROMO»), «Сільпо» (ТМ «Премія», ТМ «Повна чаша»), АТБ (ТМ «Своя лінія», ТМ «De Luxe»), «Фуршет» (ТМ «Фуршет», ТМ «Народна»), «Велмарт» (ТМ «Хіт продукт»), «Велика кишеня» (ТМ «ВТМ»), «METRO Cash and Carry» (ТМ «ARO», ТМ «RIOBA»), «Ашан» (ТМ «Кожен день») і т. д.

Під даними торгівельними марками реалізується досить широкий спектр продукції, у тому числі й пиво, яке у попередніх розділах було визначене як найбільш рентабельна продукція компанії «Оболонь».

Варто зазначити, що з метою виготовлення продукції торгівельні мережі проводять тендери, участь в яких приймають національні виробники, одним з яких і є ПрАТ «Оболонь», котрі є зацікавленими у додатковій завантаженості своїх виробничих потужностей.

Для ПрАТ «Оболонь» цей варіант є одним із оптимальних, оскільки як видно з рисунку 3.1 потужності ПрАТ «Оболонь» використовуються приблизно на 60%.

Загалом, виробничі потужності однієї лінії для виробництва пива світлого на ПрАТ «Оболонь» становлять 220 тис. дал пива за зміну. Кожен місяць на виробництво пива витрачається 16 днів. Враховуючи те, що підприємство працює в дві зміни, за рік маємо наступний обсяг: $220 * 2 * 12 * 16 = 84480$ тис. дал. Однак, враховуючи те, як використовуються потужності – за рік виробляється 58824,5 тис. дал. (дані за 2018 рік).

Пропонований обсяг виробництва пива за договорами з торгівельними мережами - 1100 тис. дал, що становить 13,02% проектної потужності обладнання. Таким чином, щомісячний випуск продукції складатиме 59924,5 тис. дал. У відсотковому відношенні використання обладнання зросте з 69,6% до 70,9%. Для початку даний рівень виробництва буде прийнятним, щоб чітко зрозуміти – варто компанії продовжувати дану практику в майбутніх періодах, чи ні.

Для того аби проаналізувати чи рентабельна дана стратегія чи ні необхідно оцінити витрати, які виникнуть.

Розрахуємо вартість сировини, враховуючи хімічний склад пива (табл. 3.4) а також традиційну рецептуру приготування пива світлого (табл. 3.5).

Таблиця 3.4

Хімічний склад пива

Речовина	Вміст, %
Вода	80-90
Екстрактивні речовини	5,5-10,7
цукор	2,7-5,0
вуглекислота	0,3-0,35
спирт	2,0-6,0
мінеральні речовини	0,14-0,38
органічні кислоти	0,15-0,4

З таблиці видно, що найбільше у складі пива води, тому вона має відповідати усіх вимогам як органолептичним, фізичним та фізико – хімічним для отримання якісного продукту.

ПрАТ «Оболонь» має власну артезіанську свердловину на території підприємства та за допомогою лабораторії контролює якість води.

Таблиця 3.5

Витрати на сировину та матеріали

Сировина та матеріали	Витрати на одиницю продукції			Витрати на рік	
	Кількість, кг/л	Ціна, грн/кг	Вартість, грн	Кількість, л	Сума, тис. грн.
	2	3	4	5	6
Сировина:					
Солод ячмінний, світлий	0,07305	15	1,09575	80355	1205325
Хміль гіркий	0,00055	162	0,0891	605	98010
Хміль ароматизований	0,0005	250	0,125	550	137500
Дріжджі сухі	0,001	30	0,03	1100	33000

Продовження таблиці 3.5

1	2	3	4	5	6
Вода	0,359	0,01	0,00359	394900	3949
Цукор	0,05	12	0,6	55000	660000
Молочна кислота	0,00002	37	0,00074	22	814
Цинк	0,000001	240	0,00024	1,1	264
Кальцій	0,00002	30	0,0006	22	660
Пінні речовини	0,0001	40,5	0,00405	110	4455
Вуглекислота	0,0020	6,2	0,0124	2200	13640
Кисень	0,0010	25,31	0,02531	1100	27841
Пластикова тара, шт.	1,0000	3,49	3,49	1100000	3839000
Етикетка, шт.	1,0000	0,25	0,25	1100000	275000
Всього	2,487241	851,76	5,72678	2735965,1	6299458

Як видно, витрати сировина та розхідного матеріалу на виготовлення однієї пляшки пива становлять 5,72 грн.. Саме вартість сировини займає левину частину у формуванні собівартості продукції (рисунок 3.8).

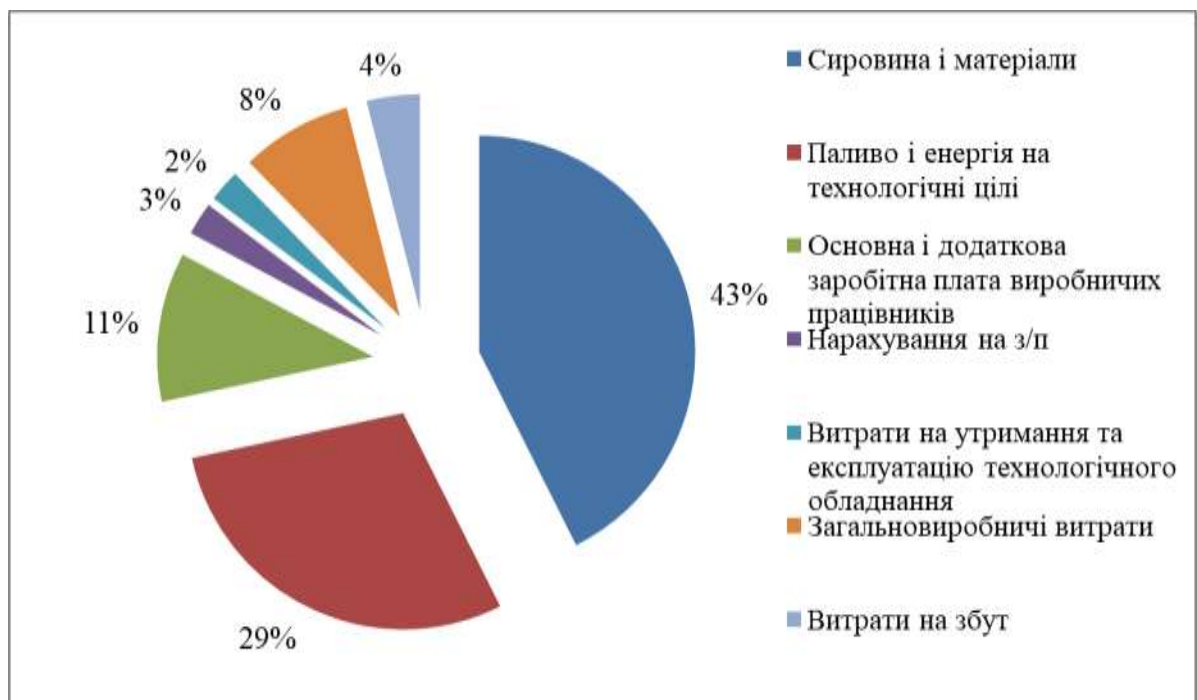

Рис. 3.8 Структура витрат на виробництво річного обсягу пива

Розрахунок повної собівартості пляшки пива ПрАТ «Оболонь» приймаючи всі інші витрати (окрім на сировину) такими ж представлені у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Розрахунок ціни одиниці продукції

Стаття калькуляції	Базовий обсяг виробництва пива світлого		Обсяг виробництва пива світлого з урахуванням замовлень торгових мереж	
	Витрати на одиницю готової продукції, грн/л	Витрати на річний обсяг виробництва, тис. грн.	Витрати на одиницю готової продукції, грн/л	Витрати на річний обсяг виробництва, тис. грн.
Сировина і матеріали	5,72	336476,14	5,72	342768,14
Паливо і енергія на технологічні цілі	2,14	125615,53	2,14	127964,50
Основна і додаткова заробітна плата виробничих працівників	0,97	57079,86	0,95	56928,28
Нарахування на з/п	0,21	12557,57	0,20	11685,28
Витрати на утримання та експлуатацію технологічного обладнання	0,36	21013,42	0,34	20374,33
Загальновиробничі витрати	1,90	111530,04	1,85	110860,33
Адміністративні витрати	1,55	91209,40	1,50	89886,75
Витрати на збут	0,35	20528,46	0,33	19775,09
Інші операційні витрати	0,11	6457,25	0,09	5393,21
Собівартість виробництва	11,29	664272,56	11,19	670580,85
Ціна одиниці продукції	21,46	863554,33	21,46	871755,11
Всього витрат	13,30	782467,67	13,11	785635,89

Як і зазначалось раніше, для калькуляції витрат на виробництво нового обсягу пива світлого було обрано обсяг виробництва пива за 2018 р., а саме 58824,5 тис. дал. Ціну залишаємо на попередньому рівні, тобто в розмірі 21,46 грн. за 1 л. пива.

Провівши моніторинг цін на пиво ТМ різних торгових мереж, представлених на ринку України, станом на листопад 2016 р. (рис. 3.9), дана ціна є оптимальним варіантом для споживачів, і може коригуватись.

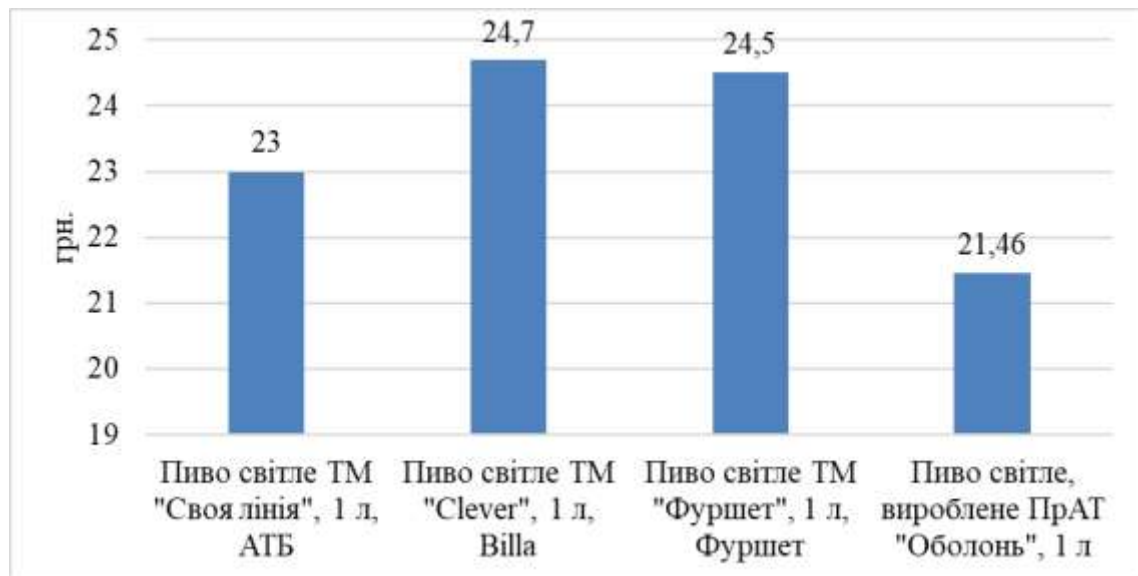

Рис. 3.9 Рівень цін на пиво власних ТМ торгових мереж, представлених на ринку України

Припустимо, що за умовами контракту ПрАТ «Оболонь» продасть вироблений обсяг продукції за ціною 15,50 грн за од., а не за 13,11 грн. Тобто ПрАТ «Оболонь» отримає вигоду у розмірі 2,39 грн. за одиницю продукції. Крім цього, за рахунок використання обладнання на більшу потужність (на 1,3%), розподілення витрат на більший обсяг виробництва продукції, отримаємо зменшення рівня собівартості реалізації продукції (на 0,19 грн.).

У встановлений контрактом термін представники торгової мережі мають приймати і самостійно забрати вироблену продукцію зі складу ПрАТ «Оболонь». На рис. 3.10 відображено вплив запропонованої пропозиції на собівартість реалізації пива на ПрАТ «Оболонь».

Рис. 3.10 Зміна витрат на виробництво одиниці пива

Таким чином, за рахунок співпраці з торговими мережами, укладенню відповідного договору на виробництво конкретного обсягу продукції (пиво світле), ПрАТ «Оболонь» вдасться збільшити використання потужностей обладнання, на якому спостерігаються простої, з 69,6% до 70,9%, розподілити витрати на виробництво більшого обсягу продукції (у разі виконання замовлень торгових мереж загальновиробничі, адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати залишаться незмінними, адже це рішення не передбачає використання додаткових трудових ресурсів, збільшення площ тощо), а відповідно ефекту масштабу чим більше продукції вироблятиметься на замовлення торгових мереж – тим більше підприємство зможе зекономити, що у свою чергу підтверджує факт зниження рівня собівартості реалізації продукції.

3.4. Прогнозування змін рентабельності на ПрАТ «Оболонь» в умовах реалізації запропонованих заходів

У попередніх розділах роботи було запропоновано низку заходів для підвищення рентабельності ПрАТ «Оболонь», а саме:

- 1) скорочення адміністративного штату (зменшення адміністративних витрат);

2) співпраця з відомими торговими марками задля збільшення потужності виробництва та зменшення собівартості продукції.

Адекватно оцінити зміни введені на підприємстві можна лише при повторному аналізі фінансового стану та рентабельності підприємства.

В наш час завдяки математичним розрахункам ми можемо теоретичну подивитися на динаміку змін на підприємстві (таблиця 3.7).

Таблиця 3.7

**Розрахунок і динаміка показників прибутковості на ПрАТ
«Оболонь» за рахунок скорочення адміністративного персоналу**

Назва показника	Значення показника, тис. грн.	
	2018 р.	Прогноз на кінець 2019 р.
1) Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4963232	4963232,0
2) Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3565168	3565168,0
3) Валовий прибуток (збиток)	1398064	1398064,0
4) Інші операційні доходи	88488	88488,0
5) Адміністративні витрати	-296579	-290275,9
6) Витрати на збут	-1111347	-1111347,0
7) Інші операційні витрати	-29144	-29144,0
8) Прибуток до оподаткування	220797	227100,1
9) Витрати (дохід) з податку на прибуток	-44217	40878,0
10) Чистий прибуток (збиток)	176580	186222,1
11) Показники рентабельності		
а) рентабельність активів, %	2,607	2,749
б) рентабельність оборотних активів, %	12,37	13,0
в) рентабельність власного капіталу, %	7,08	7,5
г) рентабельність продажу, %	4,45	4,6
г) чиста рентабельність продажу, %	3,56	3,8

Таким чином видно, що даний метод позитивно відобразиться на діяльності підприємства, збільшить рентабельність ПрАТ «Оболонь», а також сприятиме позитивно на управлінські рішення, оскільки спрямовує персонал на

більш тісний взаємозв'язок, командну роботу для отримання кращого результату.

Результати співпраці з торговими мережами представлено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок і динаміка показників прибутковості на ПрАТ «Оболонь» за рахунок співпраці з торговими мережами

Назва показника	Значення показника, тис. грн.	
	всього по балансу на 2018 р., тис. грн.	всього по балансу на кінець 2019 р., тис. грн.
1) Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4963232	4980282,0
2) Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3565168	3571476,3
3) Валовий прибуток (збиток)	1398064	1408805,7
4) Прибуток до оподаткування	220797	231538,7
5) Чистий прибуток (збиток)	176580	185388,2
6) Показники рентабельності		
а) рентабельність активів, %	2,6	2,7
б) рентабельність оборотних активів, %	12,4	13,0
в) рентабельність власного капіталу, %	7,1	7,4
г) рентабельність продажу, %	4,45	4,6
г) чиста рентабельність продажу, %	3,56	3,7

Отже, з висновків видно, що дана пропозиція є економічно вигідною, оскільки чим більше підприємство виготовлятиме продукції на замовлення торгових мереж, тим більша економія на собівартості продукції.

На підставі зібраних даних у таблиця 3.7 та 3.8 можна зробити загальний прогноз фінансовий стан та рентабельність ПрАТ «Оболонь», який представлений у таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

Вплив рекомендованих пропозицій на фінансовий стан та рентабельність діяльності ПрАТ «Оболонь»

Назва показника	Значення показника, тис. грн.	
	всього по балансу на 2018 р., тис. грн.	всього по балансу на кінець 2019р., тис. грн.
1) Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4963232	4980282,0
2) Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3565168	3571476,3
3) Валовий прибуток (збиток)	1398064	1408805,7
4) Прибуток до оподаткування	220797	237841,8
5) Чистий прибуток (збиток)	176580	195030,3
6) Показники рентабельності		
а) рентабельність активів, %	2,61	2,9
б) рентабельність оборотних активів, %	12,37	13,7
в) рентабельність власного капіталу, %	7,08	7,8%
г) рентабельність продажу, %	4,45	4,8
г) чиста рентабельність продажу, %	3,56%	3,9
д) прибутковість продукції, %	39,21	39,4

І для наочності представимо результати графічно на рис. 3.11.

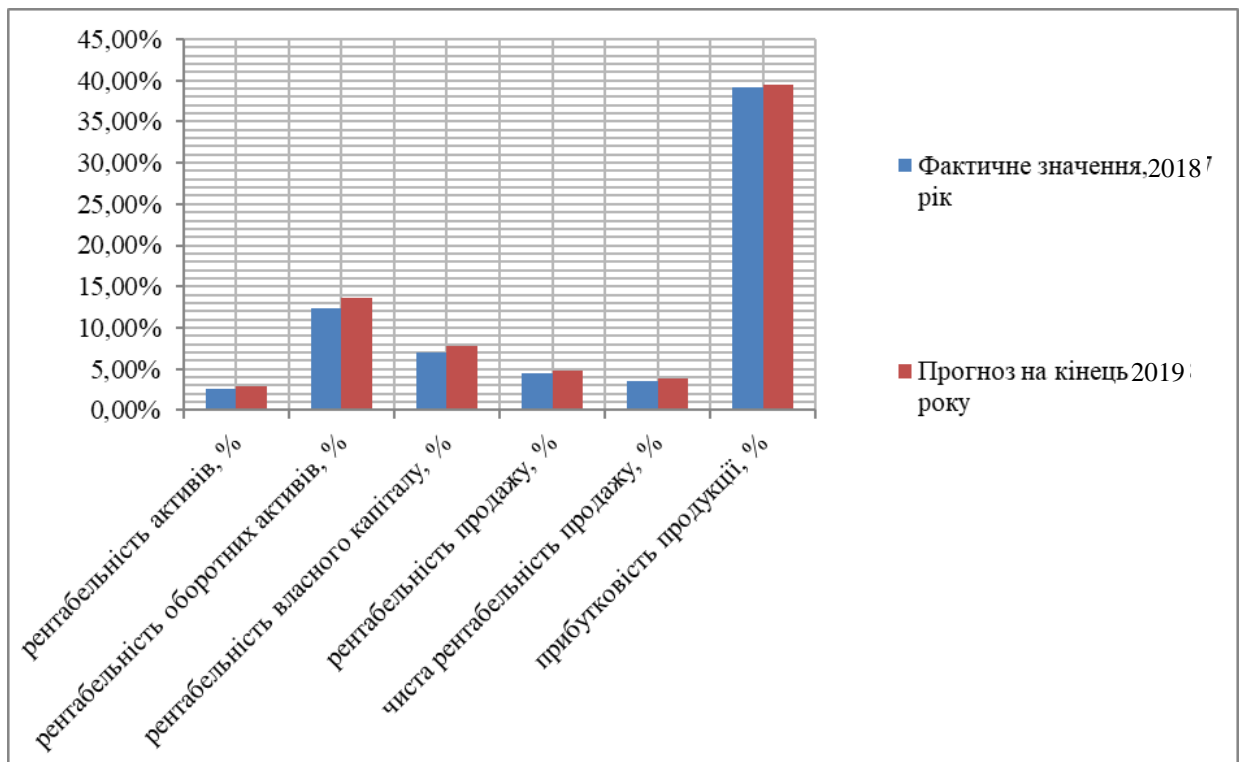

Рис. 3.11 Діаграма рентабельності ПАТ «Оболонь» із урахуванням змін

Таким чином, введення даних пропозицій призведе до збільшення чистого прибутку на 10,45%, а це відобразиться на відобразиться на показниках рентабельності, що матимуть позитивну динаміку для ПрАТ «Оболонь».

Висновки до розділу 3

У результаті аналізу фінансово – економічного стану ПрАТ «Оболонь» було виявлено нестабільний стан дано підприємства, що призводить до зменшення прибутку та його нерентабельності.

Для того аби наростити прибуток і тим станом збільшити рентабельність було запропоновано декілька варіантів:

- 1) прийняття управлінських рішень з метою збільшення обсягів випуску та реалізації продукції, котра є найбільш рентабельною;
- 2) оптимізації витрат на виробництво і реалізацію продукції;
- 3) використання вторинних ресурсів та попутних продуктів;
- 4) застосування коректної тактики в області встановлення цін;
- 5) систематичне проведення аналізу ринків збуту продукції;

- б) визначення основних тенденцій на, які характерні для нього в даний;
- 7) залучення до процесу виробництва висококваліфікованих кадрів, оптимізація їхньої кількості відповідно рівня.

З огляду на це було запропоновано два управлінські заходи, що допоможуть збільшити рентабельність:

1) скорочення адміністративного персоналу за рахунок проведення переатестації та мотивації, результат впровадження – зменшення адміністративних витрат компанії;

2) співпраця з торговими мережами, укладення відповідного договору на виробництво конкретного обсягу продукції (пиво світле), що в результаті розподілення витрат на виробництво більшого обсягу продукції, а відповідно ефекту масштабу чим більше продукції вироблятиметься на замовлення торгових мереж – тим більше підприємство зможе зекономити, що у свою чергу підтверджує факт зниження рівня собівартості реалізації продукції.

Запропонована перша пропозиція дозволить ПрАТ «Оболонь» зменшити обсяг адміністративних витрат на 6303, 1 тис. грн., що у відсотковому вимірі означає їх скорочення на 2,13%.

Під час реалізації другої пропозиції ПрАТ «Оболонь» зможе збільшити використання потужностей обладнання, на якому спостерігаються простої, з 69,6% до 70,9%, розподілити витрати на виробництво більшого обсягу продукції. Саме розподілення витрат на більший обсяг виробництва продукції дозволить зменшити рівень собівартості реалізації продукції (на 0,19 грн.).

Отже, в цілому, запропоновані заходи збільшать виручку від реалізації на 17050 тис. грн. (0,34%). У свою чергу це призведе до зростання фінансового результату від операційної діяльності – на 17044,8 тис. грн. (7,72%), що призведе до зростання прибутку ПрАТ «Оболонь» на 18450,3 тис. грн. (10,45%).

Загальні показники рентабельності як наслідок зростуть: рентабельність активів (зросте на 0,3%), рентабельність оборотних активів (зросте на 1,3%),

рентабельність власного капіталу (зростає на 0,8%), рентабельність продажу (зростає на 0,3%), чиста рентабельність продажу (зростає на 0,4%), а також прибутковість продукції (покращиться на 0,2%).

Без заперечень ці показники є позитивним результатом для ПрАТ «Оболонь», що в подальшому надасть незалежності, стійкості та розвитку даного підприємства.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

У результаті проведеного аналізу було вирішено теоретичне та практичне питання – підвищення рентабельності на ПрАТ «Оболонь». Для цього було використано два методи: скорочення адміністративного штату за допомогою переатестації та з подальшим мотивуванням, а також співпраця ПрАТ «Оболонь» з торговими мережами задля збільшення виробництва, що в свою чергу призводить до зменшення собівартості продукції.

На основі вивчених даних та їх систематизації визначено, що підвищення рентабельності підприємства є одним із ключових факторів фінансової стабільності підприємства, що визначає ступінь ефективності використання матеріальних, трудових та грошових ресурсів на підприємстві.

Визначено, що на рентабельність підприємства впливають як зовнішні так і внутрішні фактори. Зменшення рентабельності підприємства є сигналом для прийняття комплексних управлінських рішень направлених на усунення даного явища.

З метою обґрунтування теоретичних положень аналізу було вибрано ПрАТ «Оболонь». Це велика українська компанія, яка займається виробництвом пива, безалкогольних та слабоалкогольних напоїв, мінеральної води. Частка, яку займає дане підприємство, на ринку збуту складає 22%.

У роботі було здійснено та відображено фінансово – економічний аналіз ПрАТ «Оболонь», який показав, що показники далекі від стандартів і потребують поліпшення. Проте, щороку ПрАТ «Оболонь» має тенденцію до покращення показників.

Проведений аналіз рівня та динаміки фінансової діяльності ПрАТ «Оболонь» показав, що в 2018 р. ПрАТ «Оболонь» отримало виручки на 1 438 287 тис. грн. більше, аніж в попередньому році. Одночасно зросла і собівартість реалізованої продукції на 1 186 232 тис. грн. Слід відмітити, що інші витрати зменшилися на 87,9% (310 866 тис. грн.), що мало також позитивний вплив.

Однак головним позитивним результатом діяльності ПрАТ «Оболонь» в звітному періоді є отримання прибутку в розмірі 176 580 тис. грн., що у свою чергу вказує на збільшенням обсягів виробництва та скороченням окремих статей витрат, про що зазначалось раніше.

Хоча показники рентабельності і мали негативну тенденцію в 2015- 2016 рр., однак за період 2017-2018 рр. почали зростати, що є позитивним явищем, адже чим вищі коефіцієнти рентабельності - тим ефективніша діяльність підприємства в цілому.

В результаті аналізу для підвищення рентабельності ПрАТ «Оболонь» запропоновані наступні рішення:

- 1) збільшення обсяг виробництва та реалізації продукції;
- 2) підвищення продуктивності праці на ПрАТ «Оболонь»;
- 3) підвищення якості продукції;
- 4) зменшення невиробничих витрат;
- 5) зниження собівартості продукції шляхом раціонального використання матеріальних ресурсів, робочої сили тощо;
- 6) зниження втрат від браку;
- 7) моніторинг ринку, поведінки споживачів та конкурентів;
- 8) покращення системи маркетингу на ПрАТ «Оболонь».

Також необхідно дотримувати ряд управлінських вимог на ПрАТ «Оболонь» для збільшення рентабельності, а саме:

- 1) інтеграція процесу збільшення рентабельності у загальну систему управління підприємством;
- 2) комплексний аналіз управлінських рішень для врахування врахування змін зовнішніх факторів, ресурсів, тощо.

Усі показники рентабельності, які були розраховані на прогнозний період, матимуть позитивну динаміку (рентабельність активів зросте на 0,3%, рентабельність оборотних активів зросте на 1,3%, рентабельність власного капіталу зросте на 0,8%, рентабельність продажу зросте на 0,3%, чиста рентабельність продажу зросте на 0,4%, а також прибутковість

продукції покращиться на 0,2%). Можна стверджувати, що це є позитивним результатом, оскільки покращення рентабельності діяльності ПрАТ «Оболонь» дозволить покращити управління формуванням прибутковості. Компанія отримуватиме більше коштів, які дозволять їй збільшити незалежність від зовнішніх джерел фінансування, та дадуть змогу їй розвиватися.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]/О.Я. Базилінська – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
2. Савицкая Г.В. Экономический анализ: учеб./ Г.В. Савицкая. – 11-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2005. 651 с.
3. Лебедева А. М. Методичні аспекти аналізу рентабельності діяльності підприємства / А. М. Лебедева // Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. – 2012. – Т.17. Вип. 3-4. – С. 29-36.
4. Дудко А.І., Лохман Н.В., Рентабельність як показник ефективності функціонування підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу – http://www.rusnauka.com./17_AND_2010/Economscs/69280.doc.htm.
5. Саленко О.В. Шляхи визначення ступеню ефективності діяльності підприємства / Саленко О.В. // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики - 2013 - № 4 (24) - с.62 - 71
6. Кобилецький В. Р., Рентабельність. Сутність та показники / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/229-rentabelnist>
7. Сороківська М.В., Андрейків Т.Я. Фінанси підприємств: навч. посібник / М.В. Сороківська, Т.Я. Андрейків. – Львів: вид-во ЛКА, 2015. 200 с.
8. Андрійчук Р.В. Методичні підходи до аналізу рентабельності та безбитковості виробництва продукції й оптимізації її асортименту / Р.В. Андрійчук // Економіка АПК. – 2007. – № 5. – С. 133 – 140.
9. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія і практика: навч. посіб. / О.Я. Базилінська. – К.: ЦУЛ, 2011. – 328 с.
10. Звіт про сталий розвиток корпорації «Оболонь» [Електронний ресурс]. - URL : <http://report.obolon.ua>

11. Річна фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс] : за даними Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. – URL : <http://smida.gov.ua/>
12. Ринок пива в Україні [Електронний ресурс]. – URL : http://www.ukrbeer.kiev.ua/commerce/package_page.php?packid=73
13. Офіційний веб-сайт ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.obolon.ua/>
14. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самот. вивчення дисципліни [Електронний ресурс] / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. - 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання-Прес, 2006. – 287 с. – URL : <https://scholar.google.com.ua/>
15. Бершадська І. І. Прибутковість підприємства як основний показник ефективності його діяльності / І. І. Бершадська, С. О. Тульчинська // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 28 квітня 2017 р.) «Стратегії та інновації: актуальні управлінські практики». – Кривий Ріг : Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2017. – С. 484-486.
16. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручник / [Електронний ресурс] / Є. М. Мних. – URL : http://pidruchniki.ws/1663111641846/ekonomika/ekonomichniy_analiz_-_mnih_yev
17. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним / С. Є. Николишин // Young Scientist, 2016. – Вип. №2. – С. 299-303.
18. Огійчук М. Ф. Суть прибутку та підходи до методики його визначення / М. Ф. Огійчук // Економіка АПК, 2009. – № 6. – С. 31–45.
19. Олійник О. В. Прибутковість різних видів економічної діяльності і тенденції їх розвитку / О. В. Олійник // Вісник ХНАУ. Серія: Економіка АПК і природокористування, 2008. – № 7. – С. 3–11.

20. Стецюк С. С. Фактори впливу на прибуток м'ясопереробних підприємств Черкаської області / С. С. Стецюк // Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2013. – Вип. 1. – С. 72-81.
21. Беляєв О. О. Економічна політика. Навчальний посібник. / О. О. Беляєв // 3-тє видання, 2007. – К.: КНЕУ. – С. 38-40.
22. Тридід О. М. Економіко-математичні моделі оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання : монографія / О. М. Тридід, О. Г. Тижненко, Л. О. Тижненко, 2009. – К. : УБС НБУ. – 213 с.
23. Бершадська І. І. Методи управління прибутком підприємства / І. І. Бершадська, С. О. Тульчинська // Збірник наукових праць «Сучасні проблеми економіки і підприємництва», випуск №20, 2016 року. - URL : <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/113947/118761>
24. Бершадська І. І. Трансформація податку на прибуток в умовах глобалізації в Україні / І. І. Бершадська // Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 жовтня 2017 р.) «Розвиток національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів». – К : ТОВ «ВІПО», 2017. – С. 190-192.
25. Донець Л. І. Управління формуванням прибутку підприємства в умовах ринкових умов формування господарювання: монографія / Л. І. Донець, С. М. Баранцева // 2015. – Донецьк : Вид-во ДНУЕТ. – 255 с.
26. Думенков В. В. Формування і розподіл прибутку на підприємстві / В. В. Думенков // Економіка та управління: історії, реалії та перспективи, 2015. – Вип. №1. – С. 256-277.
27. Літньова Н. А. Сучасні підходи вдосконалення методології механізму управління сталим розвитком промислових підприємств / Н. А. Літньова // Наукові записки, 2014.- № 1 (9) .- С. 121-127.
28. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. - URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
29. Звіт про сталий розвиток корпорації «Оболонь» [Електронний ресурс]. - URL : <http://report.obolon.ua>

30. Ринок пива в Україні [Електронний ресурс]. – URL : http://www.ukrbeer.kiev.ua/commerce/package_page.php?packid=73
31. Річна фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс] : за даними Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. – URL : <http://smida.gov.ua/>
32. Офіційний веб-сайт ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.obolon.ua/>
33. Офіційний веб-сайт ПрАТ «САН ІнБев Україна» [Електронний ресурс]. – URL : <http://www.suninbev.com.ua/>
34. Офіційний веб-сайт ПрАТ «Карлсберг Україна» [Електронний ресурс]. – URL : <http://www.carlsbergukraine.com/>

ДОДАТКИ

Додаток А
Таблиця А.1

Показники аналізу рентабельності підприємства

Назва групи показників	Показник	Характеристика
Показники рентабельності щодо реалізації	Рентабельність за валовим прибутком (маржинальним доходом)	Рентабельність за валовим прибутком показує, скільки гривень (копійок) валового прибутку припадає на 1 грн. чистої виручки. Може визначатись у відсотках. Чим вищий цей показник, тим краще.
	Рентабельність за операційним прибутком	Рентабельність за операційним прибутком показує, скільки гривень (копійок) операційного прибутку припадає на 1 грн. чистого доходу. Може визначатись у відсотках. Чим вищий цей показник, тим краще.
	Рентабельність за чистим прибутком	Являє собою відношення суми чистого прибутку до чистого доходу від реалізації. За світовим досвідом норма рентабельності за чистим прибутком має бути межах 6-12 %.
Показники рентабельності щодо активів	Рентабельність активів	Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн. вкладених активів (інвестицій). Може визначатись у відсотках. Цей показник також називають рентабельністю інвестицій
	Рентабельність необоротних активів	Характеризує величину чистого прибутку, що припадає на кожну гривню необоротних активів. Може розраховуватись у відсотках. Зростання цього показника є позитивним результатом
	Рентабельність оборотних активів	Показує скільки припадає чистого прибутку на одиницю інвестованих в оборотні активи коштів (рівень прибутковості оборотних активів підприємства)

Продовження таблиці А.1

Показники рентабельності щодо власного капіталу і зобов'язань	Рентабельність власного капіталу	Характеризує рівень прибутковості власного капіталу, вкладеного в дане підприємство, тому найбільший інтерес представляє для наявних і потенційних власників й акціонерів й є одним з основних показників інвестиційної привабливості підприємства, тому що його рівень показує верхню межу дивідендних виплат
	Рентабельність позикового капіталу	Показує скільки прибутку припадає на одиницю капіталу, залученого з зовнішніх джерел
Показники рентабельності витрат і продукції	Рентабельність операційних витрат	Характеризує прибутковість операційних витрат. Показує, скільки прибутку припадає на 1 грн. понесених операційних витрат
	Рентабельність продукції за валовим прибутком	Рентабельність продукції за валовим прибутком показує, скільки прибутку припадає на 1 грн. собівартості реалізованої продукції. Характеризує прибутковість виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг або продажу товарів

Додаток Б

Таблиця Б.1

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Оболонь» станом на 31.12.2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	36191	31005
первісна вартість	1001	77190	80415
накопичена амортизація	1002	40999	49410
Незавершені капітальні інвестиції	1005	44188	31946
Основні засоби:	1010	1616822	1513961
первісна вартість	1011	3632229	3691299
знос	1012	2015407	2177338
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	75319	87349
інші фінансові інвестиції	1035	60828	60828
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	69	18
Відстрочені податкові активи	1045	1686	1686
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	1835103	1726793
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	690955	898730
Виробничі запаси	1101	585854	814249
Незавершене виробництво	1102	26733	31179
Готова продукція	1103	75043	41337
Товари	1104	3325	11965
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	273798	375533
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	0	0
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	28225	11865

Продовження таблиці Б.1

із внутрішніх розрахунків	1145	41605	53704
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	104744	92397
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	182162	43198
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	4544	2952
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	10054	4171
Усього за розділом II	1195	1336087	1482550
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	3171190	3209343

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	32513	32513
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	29558	30620
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	8128	8128
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	398720	-37931
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	468919	33330
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	801436	87464
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	1599	2673
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1599	2673
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	803035	90137
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	719087	333664
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	350131	1766355
за довгостроковими зобов'язаннями			
за товари, роботи, послуги	1615	559225	723372
за розрахунками з бюджетом	1620	64389	88808
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	5831	2448
за розрахунками з оплати праці	1630	12772	7346
за одержаними авансами	1635	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	57373	32784
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	130428	131099
Усього за розділом III	1695	1899236	3085876
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	3171190	3209343

Додаток В

Таблиця В.1

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) станом на 31.12.2016 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3641996	3189907
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-2388394	-2028728
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	1253602	1161179
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	474740	442476
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-178381	-189329
Витрати на збут	2150	-848865	-847429
Інші операційні витрати	2180	-358335	-393263
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	342761	173634
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	13476	8319

Інші фінансові доходи	2220	63823	55105
Інші доходи	2240	467981	196975
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-306245	-195268
Втрати від участі в капіталі	2255	-2508	-11814
Інші витрати	2270	-979390	-802002
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	-400102	-575051
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	-400102	-575051

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	1062	-138
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1062	-138
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1062	-138
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-399040	-575189

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2496994	1763509
Витрати на оплату праці	2505	279183	297351
Відрахування на соціальні заходи	2510	98624	105337
Амортизація	2515	175062	176696
Інші операційні витрати	2520	377185	758118
Разом	2550	3427048	3101011

Додаток Г

Таблиця Г.1

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Оболонь» станом на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	31005	22345
первісна вартість	1001	80415	80568
накопичена амортизація	1002	49410	58223
Незавершені капітальні інвестиції	1005	31946	46493
Основні засоби:	1010	1513961	2906500
первісна вартість	1011	3691299	5239376
знос	1012	2177338	2332876
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	87349	84868
інші фінансові інвестиції	1035	60828	60828
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	18	14
Відстрочені податкові активи	1045	1686	17293
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	1726793	3138341
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	898730	895375
Виробничі запаси	1101	814249	763809
Незавершене виробництво	1102	31179	40233
Готова продукція	1103	41337	82543
Товари	1104	11965	8790
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	375533	407752
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	0	0
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	11865	13198
у тому числі з податку на прибуток	1136	10773	3228
з нарахованих доходів	1140	0	0

Продовження таблиці Г. 1

1	2	3	4
із внутрішніх розрахунків	1145	53704	149114
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	92397	51498
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	43198	9776
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	2952	3225
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	4171	19198
Усього за розділом II	1195	1482550	1549136
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	3209343	4687477

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	32513	32513
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	30620	1513770
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	8128	8128
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-37931	-213931
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	33330	1340480
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	87464	344219
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	2673	3611
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2673	3611
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	90137	347830
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	333664	1916055
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	1766355	6400
за товари, роботи, послуги	1615	723372	635639
за розрахунками з бюджетом	1620	88808	99741
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	2448	3390
за розрахунками з оплати праці	1630	7346	13777
за одержаними авансами	1635	0	59834
за розрахунками з учасниками	1640	32784	24908
із внутрішніх розрахунків	1645	0	47527
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	131099	191896
Усього за розділом III	1695	3085876	2999167
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	3209343	4687477

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) станом на 31.12.2017 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3524945	3641996
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-2378936	-2388394
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	1146009	1253602
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	504984	474740
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-213263	-178381
Витрати на збут	2150	-833385	-848865
Інші операційні витрати	2180	-409965	-358335
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	194380	342761
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	6160	13476

Інші фінансові доходи	2220	67076	63823
Інші доходи	2240	222156	467981
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-309935	-306245
Втрати від участі в капіталі	2255	-9735	-2508
Інші витрати	2270	-353727	-979390
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	-183625	-400102
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	-183625	-400102

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1482059	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	1091	1062
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1483150	1062
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1483150	1062
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1299525	-399040

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2105266	2496994
Витрати на оплату праці	2505	316144	279183
Відрахування на соціальні заходи	2510	67027	98624
Амортизація	2515	186618	175062
Інші операційні витрати	2520	711215	377185
Разом	2550	3386270	3427048

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Оболонь» станом на 31.12.2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	9810	8337
первісна вартість	1001	43114	43259
накопичена амортизація	1002	33304	34922
Незавершені капітальні інвестиції	1005	24363	48455
Основні засоби:	1010	5421561	5141361
первісна вартість	1011	11765383	11850066
знос	1012	6343822	6708705
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18931	18522
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	0
Усього за розділом I	1095	5474679	5216689
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	881787	750563
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	169695	297870
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	35477	51466
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	39468	71280
у тому числі з податку на прибуток	1136	10414	8047
з нарахованих доходів	1140	0	0

Продовження таблиці Е. 1

із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9597	430965
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	48394	46172
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	5707	16455
Усього за розділом II	1195	1190125	1664771
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	6664804	6881460

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	3129549	2945067
Додатковий капітал	1410	8353	8353
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	116	546
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	879110	518048
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	13580	13580
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2318240	2495482
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	474967	511172
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	432673	2037873
Інші довгострокові зобов'язання	1515	329260	237082
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1236900	2786127
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1993283	417962
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	703976	830232
за розрахунками з бюджетом	1620	119504	150294
за у тому числі з податку на прибуток	1621	340	282
за розрахунками зі страхування	1625	4992	5364
за розрахунками з оплати праці	1630	46415	51430
за одержаними авансами	1635	82270	46900
за розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків	1640	1876	1876
за страховою діяльністю	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	9023	10306
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	148325	85487
Усього за розділом III	1695	3109664	1599851
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	6664804	6881460

Додаток Є

Таблиця Є.1

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) станом на 31.12.2018 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4963232	4310214
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	3565168	-3290800
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	1398064	10194114
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	88488	62589
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	0	0
Адміністративні витрати	2130	-296579	-285569
Витрати на збут	2150	-1111347	-968802
Інші операційні витрати	2180	-29144	-61663
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	49482	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	234031
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0

Продовження таблиці Є. 1

Інші фінансові доходи	2220	97691	8604
Інші доходи	2240	430848	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-314744	-463655
Втрати від участі в капіталі	2255	-381	-1060
Інші витрати	2270	-42861	-222030
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	220797	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	-910052
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-44217	24809
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	176580	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	885243

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	1507214
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	662	1478
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	662	1508692
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	-271298
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	662	1237394
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	177242	352151

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2960495	2807074
Витрати на оплату праці	2505	448146	419131
Відрахування на соціальні заходи	2510	95052	89353
Амортизація	2515	451790	702113
Інші операційні витрати	2520	1107101	709162
Разом	2550	5062584	4726833

Додаток Ж

Таблиця Ж.1

Динаміка виробництва основних видів продукції ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр.

Вид продукції	Обсяг виробництва												
	у натуральній формі (фізична од. вим.)				у грошовій формі (тис. грн.)				у відсотках до всієї виробленої продукції				Темпи приросту, %
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2018 р. до 2017 р.
Пиво, тис. дал.	75458	71325	59746	60025	109414	111622	89619	99940,3	59,8%	59,7%	56,3%	56,5%	0,19%
Слабоалкогольні напої, тис. дал.	3214	2984	2208	2315	4660,3	4451,7	3312	3685,1	2,5%	2,4%	2,08%	2,08%	0,00%
Безалкогольні напої, тис. дал.	37458	36520	36102	35596	54314	57726	54153	59825,2	29,7%	30,9%	34%	33,8%	-0,20%
Мінеральна вода, тис. дал.	8452	7251	6736	6972	12255,4	11049	10104	11321,9	6,7%	5,9%	6,3%	6,4%	0,05%
Сільське господарство, тис. тонн	152,9	132,8	126,4	133,1	191,125	161,75	164,32	175,4584	0,1%	0,1%	0,1%	0,10%	0,00%
Вторинна переробка, тонн	1782,1	1526,7	1365,0	1446,4	2227,6	1870,8	1774,513	1917,073	1,2%	1,0%	1,12%	1,08%	-0,04%

Додаток 3

Таблиця 3.1

Динаміка реалізації продукції по асортименту ПрАТ «Оболонь» за період 2015-2018 рр.

Вид продукції	Обсяг реалізації												Темпи приросту, %
	у натуральній формі (фізична од. вим.)				у грошовій формі (тис. грн.)				у відсотках до всієї виробленої продукції				
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	
Пиво, тис. дал.	71685	69898,5	56758	58824,5	103943, 4	109389	85138	88236,8	59,5%	60,1%	56,%	56,8%	0,78%
Слабоалкогольні напої, тис. дал.	2989,0	2805	2053,4	2176,1	4334,1	4184,6	3080,2	3264,2	2,5%	2,3%	2,00%	2,1%	0,1%
Безалкогольні напої, тис. дал.	35959	35241,8	34657	34350,1	52141,5	55705	51986	55525,2	29,8%	30,6%	34,2%	33,2%	-1%
Мінеральна вода, тис. дал.	8283,0	7142,2	6601,3	6867,4	12010,3	10884,1	9901,9	11201,1	6,9%	6%	6,5%	6,6%	0,1%
Сільське господарство, тис. тонн	150,6	130,8	124,5	131,1	188,3	159,3	161,9	170,5	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0%
Вторинна переробка, тонн	1728,6	1491,6	1324,1	1413,1	2160,8	1827,8	1721,3	1837,1	1,2%	1%	1,1%	1,2%	0,1%